

OPINIA națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național, editată de FUNDĂȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

ÎNTRÉ FAVORITISM ȘI DEZORDINE BURSELE DE STUDII ÎN STRĂINĂTATE

După decembrie 1989, la noi s-a făcut mare tapaj pe seama obținerii de burse în Occident, pentru studenți, pentru tineri cercetători, pentru specialiști sau nespecialiști de toate felurile. "Deschiderea" față de această problemă a fost totală, ministrul, secretarii și subsecretarii de stat, directorii de departamente și

de unități economice ori de cercetare încurajând la maximum obținerea, pe orice cale, a burselor în străinătate. Iar pe de altă parte, sub pretextul nevoii de descentralizare, s-a renunțat la orice preocupare de prospectare și de coordonare a nevoilor noastre reale și, în bună parte, la corectitudine. Așa se face că astăzi

(Continuare în pag. 3)

NOU LA UNIVERSITATEA "SPIRU HARET": COLEGIUL DE GERIATRIE "ANA ASLAN"

Dr. CAIUS TRAIAN DRAGOMIR,
Director General
al Institutului Național
de Gerontologie
și Geriatrie

Înființarea Colegiului de Geriatrie "Ana Aslan" se înscrie între acțiunile de primă necesitate pentru înfăptuirea unei noi politici în domeniul asistenței medicale și sociale acordată populației vârstnice, care să corespundă cerințelor tot mai complexe ale acestei categorii de populație în continuă creștere. În acest context, Colegiul de Geriatrie "Ana Aslan" va avea menirea de a aduce o contribuție substanțială la formarea și

Relansarea economică, inflația și nivelul de trai

Dr. Gheorghe RĂBOACĂ
Dr. Iosif BATI

pag. 3

Intrarea principală a Palatului Culturii și Sporturilor care este și intrarea la Rectoratul Universității "Spiru Haret".

PLEDOARIE PENTRU INTERDISCIPLINARITATE ȘI COMPLEMENTARITATE

Acad. ȘTEFAN MILCU

Este cunoscut procesul de continuă multiplicare a disciplinelor în știință modernă, care a generat constituirea acestui domeniu de activitate, ca un vast complex multidisciplinar. Consecințele pozitive și negative ale acestui proces inevitabil nu au întârziat să apară, generând numeroase discuții și concepte contradictorii. S-a impus ca o consecință apariția specialităților într-o anumită disciplină cu o mai adâncă cuprindere a domeniilor, dar în același timp, cu o limitare a orizontului cunoașterii și a gândirii fenomenelor. "A ști foarte mult din foarte puțin" a devenit o definiție a specializării într-o anumită disciplină, cu o implicare critică.

Imposibilitatea de a stăpâni multidisciplinaritatea științei a generat, ca un corectiv posibil, științele interdisciplinare, într-o măsură variabilă prin secante sau convergență a două sau mai multe componente ale științei de origine. În acest fel au apărut biochimia, biofizica, neuro-endocrinologia și alte nemurărate științe interdisciplinare bivalente. Dar procesul de extindere al interdisciplinarității a depășit acest nivel ajungându-se la participarea a mai multor discipline cum este psihono-neuro-endocrinologia sau ecologia și etologia cu un conținut multidisciplinar neenunțat în denumirea lor.

Apariția științelor interdisciplinare a corectat într-o mare măsură limitarea monodisciplinară, fără a fi afectate disciplinele generatoare (primare, bazale), din care au apărut printre un grad inevitabil de fragmentare.

S-a propus în epoca contemporană și o altă formă capabilă să corecteze orizontul limitat al unei formații monodisciplinare printre-o informare complementară. Este caracteristică din acest punct de vedere recomandarea ca în formăția unui specialist în științele naturii și tehnice să fie însușita și o informare în științele umaniste fără realizarea unui nivel interdisciplinar. Istoria și filozofia sunt considerate ca cele mai indicate pentru dobândirea unui orizont de gândire corespunzător. Se poate accede astfel la investigarea și interpretarea fenomenelor cu respectarea relațiilor fundamentale, dintre parte și tot.

Din unele puncte de vedere, informarea complementară este o treaptă care deschide accesul spre gândirea interdisciplinară.

(Continuare în pag. 10)

COLEGIILE

REVISTEI "OPINIA NAȚIONALĂ"

Colegiul pentru reformă și relansarea economiei naționale:

- Acad. Alexandru Bârlădeanu
- Acad. Anghel Rugină
- Acad. N.N. Constantinescu
- Acad. David Davidescu
- Prof. dr. Constantin Ionețe
- Prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Zanfir
- Prof. dr. Mircea Druc
- Prof. dr. Alexandru Albu
- Prof. dr. Mihai Părăluță
- Prof. dr. Gheorghe Zaman

Colegiul pentru problemele

științei și învățământului:

- Acad. Ștefan Milcu
- Acad. Radu Voinea
- Acad. Ștefan Pascu
- Acad. Ion Coteanu
- Acad. Cristofor Simionescu
- Acad. Ștefan I. Ștefănescu
- Prof. dr. Liviu Maior
- Prof. dr. Grigore Brâncuș
- Prof. dr. Emil Tocaci
- Prof. dr. doc. Grigore Posea
- Prof. dr. Gheorghe Secără
- Prof. dr. g-ral (rez.) Emil Mihuleac
- Prof. dr. Ion Popescu-Argeșel

Colegiul pentru problemele culturii și artei:

- Acad. Eugen Simion
- Radu Beligan
- Grigore Vieru
- Paul Everac
- Dinu Săraru
- Prof. dr. Ion Dodu Bălan
- Prof. dr. doc. Alexandru Piru
- Prof. dr. Victor Giuleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Tănase

Colegiul pentru ideea națională și socială în România:

- Prof. dr. Aurelian Bondrea
- Prof. dr. Mitropolit Antonie Plămădeală
- Prof. dr. Ioan Scurtu
- Adrian Păunescu
- Prof. dr. Ion Rebedeu
- Prof. dr. Ion Popescu

Director:

Prof. dr. AURELIAN BONDREA

CARTEA

Cerul subteran

Astfel s-ar fi putut subintitula *Ieslea Minotaurului*, volumul de poezii scrise în închisoare de dl. Dumitru Popescu și tipărit recent la Editura PACO. Este un demers liric de înaltă înținută morală, o lecție de demnitate oferită deopotrivă inchizitorilor lumii și năpătuiților lumii, un izvor de încredere în supremătia spiritului, a visului niciodată încătușat (Fețele sunt scăldate în lacrimi/ frunțile se izbesc de pietre din pavaj/ dar gândurile visătorului zboară/ spre turnul contemplației în clivaj). De unde și calitatea de carte - document. Ea atestă că dincolo de încătușarea vieții mărunte, imediată, peste marginile celei mai atrocse suferințe chiar, stăruie un pisc al gândului, ca un miez de flacără purificatoare. A te lepăda de el, sub povara unor factori ostili, conjuncturali, constituie o cruntă trădare: a-l urma până la capăt, în pofta oricărora opreliști, este în săși rațiunea morală a existenței. De aceea, lectura cărții sfârșește într-o revelație măntuitoare: ce minunat ar arăta lumea dacă, în înțelesul comun al tuturor religii-

lor, cei loviți, opresi și hăituți, toți cei privați pe nedrept de libertate, cărora le și este dedicată cartea, ar tezauriza imensa lor suferință într-o supremă adeziune la tinerețe, la genă și apărarea unui mare crez moral! De aici și reverberația immenă, aureolând fiecare vers și lecindu-i, ca un balsam, articulațiile voit contorsionate, după chipul și asemănarea lumii reale, desfigurate și haotice, de unde "legile obiective și-au luat tălpășita, cedând tribuna/ spontaneității fardate, veșnic seducătoare..." Dar și veșnic amăgiitoare - am adăuga cu gândul selectiv la adevărurile grele de sens, formulate uneori lapidar, ca niște sentințe, alteori într-un mișcător orizont interogativ, dar de fiecare dată având ca sorginte elaborația adâncă și ireversibilă. Tocmai asemenea adevăruri propune cartea de față, drept incitații ale unui riguros examen de conștiință.

■ Mihai Iordănescu

MULT E DULCE ȘI FRUMOASĂ... (6)

MANAGER - MENIGER - MĂNEGER = administrator sau ce?

Acad.
ION COTEANU

Manager a devenit un termen foarte frecvent în ultimii ani, îndeosebi în discuțiile privind probleme de economie. Înainte de a lua această "direcție", el denumea la noi o persoană care se ocupă de un sportiv, de un artist, uneori de o trupă de muzicanți, de actori etc. în temeiul unei înțelegeri verbale sau - mai rar - al unui contract scris. În această calitate, managerul pregătea tot ce considera necesar pentru a asigura succesul, în special financiar, al activităților susținute de clientul său sau de clientii săi.

Numele era pronunțat pur și simplu manager, dar cu mici excepții de accentuare; uneori, accentul cădea pe e, alteori pe al doilea a. Proveniența termenului era franceză, accentul era în mod firesc pe e din ultima silabă, însă - ger se pronunță cu ge nu cu j, semn că franceza însăși împrumutase pe ménager din engleză, deși el există și în italiană, în spaniolă și în portugheză. Ca semnificație, la data pătrunderii lui în românește, era identic aproape cu "impresar".

Noul manager, cel actual, pronunțat de unii meniger, cu accentul pe prima silabă, de alții meneger sau chiar măneger, totdeauna însă

cu accent pe prima silabă, vine recent din engleză și este rostit în mai multe feluri, fiindcă e-ul din prima silabă e în engleză foarte deschis, cel din silaba a două închis, iar -r (final) nu se aude.

În engleză, înțelesul lui este de persoană care conduce, controlează și garantează activitatea, finanțarea etc. unei întreprinderi industriale, comerciale, de turism, dar în engleză colocvială, însotit obligatoriu de un adjeciv, se folosește și referitor la treburile casnice. Cineva poate spune despre soția sa, de exemplu, că este o foarte bună manager, adică știe să conducă bine treburile gospodăriei sau, altfel, că le "administrează" foarte bine.

Interesant e, fără îndoială, și faptul că un substantiv din aceeași familie cu cel pe care-l discutăm, management, a denumit în francesă veche "administrarea" unei averi, iar verbul ménager în aceeași vreme însemna și "a întrebuința (un bun) cu măsură, cum-pătat, în spirit gospodăresc, adică economic". De aici s-a dezvoltat, fără îndoială, înțelesul din a menaja pe cineva sau ceva și a pătruns și în română ca verbul a menaja.

Idee centrală din familia lui menaja este aceea de "a se ocupa cu interes de bunul mers al oricărui lucru, al oricărui organisme care

aduce folos, implicit și al unor bune relații cu persoanele, lată de ce, pentru manager înclinăm către echivalentul "administrator".

Se pot însă adopta și alte soluții. Una referitoare numai la formă. Dacă specialiștii în economie și în alte ramuri înrudite în mod deosebit la manager, l-am putea adopta, dar cu o pronunțare care să-l integreze printre substantive cu forme asemănătoare ca mesager, pasager, bancher, corăbier etc., adică să fie și el accentuat pe silaba -er.

Din punctul de vedere al conținutului, mai bine s-ar potrivi însă denumirea de administrator, fiindcă, în esență, rolul managerului este de a "administra". Dacă totuși se consideră că administrator e prea vag pentru a cuprinde și ideea potrivit căreia managerul nu e orice fel de administrator, ci unul cu însuși și obligații deosebite, că trebuie să dovedească spirit de organizare, inițiativă, scrupulozitate, să aibă cunoștințe temeinice de comerț, de economie, i se poate da titlul de administrator-manager (sau, la nevoie, de director-manager). În felul acesta, cu toate că în denumirile propuse se află o mică doză de pleonasm, se oferă însă și nespécialiștilor posibilitatea de a înțelege mai bine rolul și importanța unui manager. În plus, pe această bază, se trece mai ușor și la adaptarea lui management care s-ar cuveni să se pronunțe după modelul unor cuvinte ca parlament, răționament, regulament și alte similitudini cu accentul pe silaba -ment. Si managerial s-ar încadra mai ușor în sistem, el fiind asemănător ca formă cu ministerial, patrimonial etc.

Sperăm ca propunerile noastre să se bucură de atenția celor care, datorită profesiunii lor, întrebunțează în mod curent cuvintele discutate aici și, în ceea ce ne privește, ne vom simți onorați de propunerii din partea lor și, eventual, chiar de critici!

EXPOZIȚIA "ȚESĂTURI DE ARTĂ ÎN EVUL MEDIU ROMÂNESC"

Tesăturile de artă, componentă a patrimoniului cultural-artistice românesc, mai puțin cunoscută marului public, fac obiectul expoziției din sălile Muzeului Național de Artă.

Sunt expuse anterioare de la sfârșitul secolului XVII, din mătase broșată cu fir de argint, aparținând școlii persane, stihare din mătase colorată, secolul XVII, manufacтурă din Franța, epiträhile proveniente din atelierele italiene, din mătase broșată cu fir de argint aurit, datează - prima jumătate a secolului XVII.

Caftanele, din atelierele venețiene, confectionate la 1514, din catifea tunsă, broșată cu fir de aur, ca și caftanele "ceata", din Asia Mică, luate în secolul XVI, ocupă un loc aparte în cadrul expoziției.

Sunt prezente, de asemenea, piese aproape uitate din vestimentația laică sau liturgică.

Piese de excepție din colecțiile Muzeului Național de Artă, ale Muzeului Brukenthal și Bibliotecii Bathyanee din Alba Iulia, încearcă să ilustreze evoluția țesăturilor din secolele XV-XVIII, ca și o clasificare a acestora după tehnică, vechime și proveniență, oferind publicului și specialiștilor posibilitatea cunoașterii unor aspecte inedite din istoria și spiritualitatea poporului nostru, a evoluției gustului său artistic.

RIGOARE ȘI PROFESIONALISM LA GALERIILE "ORIZONT"

Galerile "Orizont" au găzduit pentru a doua oară, o expoziție de pictură a lui Ladislau Labancz.

Autorul, absolvent al Institutului de Arte Plastice "Ion Andreescu" din Cluj-Napoca și a Institutului Unional de Cinematografie din Moscova, cu expoziții personale în 1958, 1963, 1984, 1991 la București, participant la expoziții anuale de stat și trienale de scenografie în perioada 1956-1992, a făcut scenografie pentru filme de lung metraj, decor și plastică pentru filmul de animație, s-a distins în domeniul grafică de carte.

Tematica expoziției s-a structurat pe trei mari direcții: peisaje dobrogene și marine, imagini transilvane și amintiri din peripluri europene, toate străbătute în jurul același crez al plasticianului, acela de integrare totală în natură pe care o pictează.

"Delta Dunării", "Histria", "Cherhană cu bărci la mare", "Constanța" vădesc predispozitia autorului spre deschideri largi, vaste, spre lume. Imaginile din Transilvania: "Turnurile orașului Baia Mare", " Valea Mureșului", "Cluj-Napoca" ilustrează vizionarea artistului asupra naturii, nevoia lui de ordine, de structurare proprie a elementelor ce compun peisajul.

Pictura lui Ladislau Labancz are o valoare notabilă de specificitate și este dominată de voința artistului de a organiza subiectele pânzelor sale într-o ordine proprie, riguroasă, dobândită probabil în cursul activității sale de scenograf.

■ Dragoș CIOBANU

Aspecte de la vernisajul expoziției de pictură a scriitorului și pictorului Alecu Ivan Ghilia - expoziție cu lucrări inspirate de martirii Revoluției din Decembrie 1989

QUO VADIS REFORMA?

RELANSAREA ECONOMICĂ, INFLAȚIA ȘI NIVELUL DE TRAI

Dr. Gheorghe RĂBOACĂ

Dr. Iosif BATI

Orice economie națională se poate dezvolta și poate să asigure în aceste condiții o creștere corespunzătoare a nivelului de trai, dacă asigură un echilibru general, respectiv proporții raționale între diferitele componente ale acesteia.

Se poate afirma, cu oarecare prudență, că după 3 ani de deteriorare alarmantă a stării economiei românești, au început să apară unele semne de redresare, respectiv de relansare. Astfel, producția industrială în luna iunie a.c. a fost cu 9,4% mai mare față de iunie 1992. Totuși, pe semestrul I a.c., producția industrială este mai mică cu 7,5% față de aceeași perioadă a anului trecut, existând totuși reale posibilități de stopare a declinului până la sfârșitul acestui an. Producția agricolă pe acest an pare să fie mai bună față de anul trecut. Deci, se poate spera că echilibrul material, parte constitutivă a echilibrului general în economie este pe cale de a se restabili. În schimb, echilibrul valutar ridică în continuare probleme, deficitul balanței comerciale în primul semestrul al acestui an ridicându-se la peste 523 milioane dolari. La aceasta se adaugă problemele mari pe care le ridică echilibrul financiar, deficitul bugetului de stat menținându-se în continuare la un nivel ridicat, de circa 4% din P.I.B. În fine, echilibrul monetar ridică probleme complexe legate atât de acoperirea cu mărfuri și servicii a veniturilor solvabile ale populației, cât și de asigurarea desfacerii pe piață internă, cu alte cuvinte, de posibilitatea de absorbție a producției industriale și agro-alimentare în funcție de puterea de cumpărare reală a veniturilor populației. În acest domeniu, datele statistice oficiale evidențiază în semestrul I 1993 o reducere față de aceeași perioadă a anului trecut a salariului real cu 12,4% și a pensiei reale cu 17,2%, deci o deteriorare sensibilă a puterii de cumpărare a populației. Prăbușirea puterii de cumpărare este amplificată, de asemenea, datorită creșterii șomajului, care afectează peste un milion de persoane, respectiv cca. 9,3% din populația activă. În aceste condiții, volumul vânzărilor de mărfuri, în aceeași perioadă, s-a redus cu mult mai mult, respectiv cu 23,9%, iar cel ai serviciilor comerciale prestate populației cu 28,0%, îngustându-se astfel capacitatea de absorbție a pieței interne pentru produsele agro-alimentare, bunurile de consum industriale și pentru servicii.

Aceste aspecte se conturează mai clar dacă se compară valoarea minimului de trai decent determinat pe baza prețurilor din luna iunie a.c. cu salariul minim net (24.700 lei) și salariul mediu net (58.917 lei) din aceeași lună.

Astfel calculat, minimul de trai decent pentru o persoană adultă, activă din mediul urban reprezintă 44.763 lei/lunar, iar în mediul rural 33.463 lei fiind cu 81,2%, respectiv 35,5% mai mare decât salariul minim net și cu 24,0%, respectiv 43,2% mai mic față de salariul mediu net.

În gospodăriile cu copii diferențele sunt mult mai sensibile. De pildă, într-o gospodărie din mediul urban, formată din 4 persoane (2 adulți și 2 copii) valoarea minimului de trai decent reprezintă, în luna iunie a.c., 133.600 lei. Dacă ținem seama că, în medie, într-o gospodărie sunt 1,6 salariați, rezultă că pe un salariat revin cheltuieli minime de acoperit prin venituri nete în sumă de 83.500 lei, care la rândul lor sunt aproape de 3,4 ori mai mari decât salariul minim net și de 1,4 ori mai mari decât salariul mediu net.

Datorită specificului inflației, în acest an, o bună parte a cheltuielilor minime s-au deplasat spre cele privind locuința. La acest capitol, în semestrul I a.c., cheltuielile au crescut de 3,2 ori în timp ce cheltuielile cu alimentele și

celealte cheltuieli (îmbrăcăminte, încălțăminte, igienă, servicii etc.) au crescut de cca. 1,9 ori. Acest aspect subliniază, de asemenea, mutațiile care au intervenit în domeniul vânzărilor de mărfuri și servicii pentru populație. Practic, ponderea ridicată a cheltuielilor pentru alimente (cca. 50-60%) și a celor pentru locuință (cca. 10-20%) face ca celealte cheltuieli (îmbrăcăminte, încălțăminte, igienă, servicii) să nu reprezinte mai mult de 20-30% din totalul cheltuielilor unei gospodării. Totodată, evoluția vertiginoasă a prețurilor la produsele alimentare, cu toată ponderea lor ridicată în cheltuielile minime totale ale unei gospodării, a condus la continua reducere a consumului fizic, pe o persoană. Ea s-a reflectat în reducerea numărului mediu de calorii pe o persoană sub nivelul minim recomandat de știința nutriției (cca. 1.800 calorii/zi în loc de cca. 2.700 calorii/zi), recomandat de nutriționiști pentru o persoană adultă activă. O astfel de evoluție va avea repercusiuni în adâncirea crizei sociale dar și asupra fondului biologic al națiunii și îndeosebi a tinerei generații.

Problema asigurării echilibrului monetar în economia națională reprezintă, în afară de problemele relansării, restrukturării și privatizării, una din cele mai delicate și complexe probleme. Evident, în actuala perioadă, este necesar un control strict exercitat de către stat în privința prețurilor și salariilor în vederea frânrării procesului inflaționist și a șomajului. În această privință, pe baza unei Ordonanțe a Guvernului s-a reintrodus moderația creșterii salariilor prin introducerea unor impozite suplimentare în cazul depășirii fondului de salarii stabilit în raport cu producția sau volumul de activități. Practica dovedește că mecanismul de moderare introdus nu a dat rezultatele scontate. Astfel, dacă în luna iunie a.c., producția industrială a crescut față de luna mai a.c. cu 4,9%, iar în condiții comparabile din punct de

vedere al numărului de zile lucrătoare, cu numai 1,7%, și dacă productivitatea muncii în aceeași perioadă a crescut cu 4,6%, veniturile salariale medii nominale nete în industrie au crescut cu 22,1%. Aceasta înseamnă că, prin creșterea salariilor în neconcordanță cu evoluția producției și a productivității muncii, se alimentează în continuare spirala inflaționistă. Deci, mecanismul introdus de moderare a creșterii salariilor trebuie supus unei analize critice serioase și perfecționat în sensul neadmiterii depășirii fondului de salarii stabilit cu mai mult de jumătate din creșterea reală a volumului producției cu desfacerea asigurată. De asemenea, în cazul societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat și al regiilor autonome nu ar trebui să se admite nici o creștere a fondurilor de salarii dacă agentul economic respectiv are datorii neachitate, cu o întârziere mai mare de 30 zile, față de alții agenți economici. În plus, fondul de salarii stabilit ar trebui să fie redus în mod corespunzător dacă volumul producției sau productivitatea muncii se diminuează față de nivelul prevăzut în termeni reali.

În același timp, o frânare exagerată a creșterii salariilor, în condițiile unei inflații galopante s-ar putea repeta în îngustarea nefirească a pieței interne, datorită reducerii puterii de cumpărare a populației, ceea ce ar conduce, fără îndoială, la încetinirea sau chiar la oprirea relansării economiei naționale. Pentru a soluționa și această latură a problemelor, ar fi necesar să se asigure cantitățile necesare de produse pe piață și, în primul rând, cele agro-alimentare, precum și apariția unei concurențe oneste. Totodată, cu toată prudența impusă în împrejurările actuale, ar trebui să se examineze posibilitățile de extindere rațională a puterii de cumpărare a populației în concordanță cu evoluția reală a indicatorilor de sinteză și, în primul rând, a producției la nivelul economiei naționale. Aceas-

tă orientare este cu atât mai nevoie, cu cât costul forței de muncă din România, de cca. 60\$/lună, este practic printre cel mai redus din Europa. Față de alte țări, acest cost este mai mic de 2 ori față de Polonia, de 4,4 ori față de Ungaria, Cehia și Slovacia, de 5,3 ori față de Portugalia, de 10 ori față de Grecia, de 16,9 ori față de Spania, de 19 ori față de Irlanda, de 21,2 ori față de Marea Britanie, de 22 ori față de Franța, de 36 ori față de Germania și de 39 ori față de Austria.

În situația în care se va stopa declinul producției industriale, iar creșterea producției agricole se va confirma, este posibil ca produsul intern brut (P.I.B.) să se situeze la nivelul anului trecut sau chiar să înregistreze o mică creștere. O astfel de evoluție ar da posibilitatea ca aceasta să se reflecte și într-o anumită îmbunătățire a nivelului de trai. Astfel, dacă salariul real în prezent reprezintă cca. 60% față de octombrie 1990, s-ar putea reveni la cca. 71% cât a reprezentat la sfârșitul anului 1992. Evident, în condițiile arătate, o astfel de evoluție ar avea darul de a lărgi în mod rațional piața internă, contribuind la relansarea economiei naționale.

O astfel de restabilire și menținere a echilibrului monetar presupune abordarea pragmatică a evoluției parametrilor economiei naționale și implicarea responsabilă a statului în procesele economice în condițiile specifice ale perioadei de tranziție la economia de piață. Aceasta presupune, totodată, actualizarea permanentă a programului de reformă, definirea clară a strategiilor și a politicilor promovate, alegerea cu responsabilitate și cu deplină transparență a priorităților și, pe această bază, stabilirea obiectivelor și a etapizării acestora. Evident, toate acestea se pot înfăptui prin instituții publice abilitate de lege și prin folosirea părăgiilor economice și financiare adecvate.

BURSELE DE STUDII ÎN STRĂINĂTATE

(Continuare din pag.1)

Dar termenul ca atare, folosit în egală măsură la conferințele de presă de la cele două minister, cu toată conotația lui negativă, nu spune totul despre o practică ocultă la ordinea zilei, vecină, dacă nu chiar identică cel puțin cu tragerea pe sfoară a României. S-o urmărim în câteva din fazele sale relevante.

Un număr de burse, din ce în ce mai mic, este acordat Guvernului României, prin înțelegeri bilaterale la nivel înalt. China, în domeniul medicinii (acupunctură) sau Franța, în sectorul aerospațial, oferă, să zicem, un număr de burse pentru studenții României. Firesc, Guvernul României, prin ministerul său de resort (al Învățământului, când e vorba despre bursele de studiu, al Cercetării și Tehnologiei, când e vorba de burse pentru specializarea unor cercetători și.m.d.), repartizează respectivele burse în unitățile de învățământ, de cercetare și.a. care au nevoie de specializările respective, spre a fi distribuite pe bază de concurs. Este situația cea mai rațională și cea mai favorabilă României ca entitate statală cu atribute ce trebuie avute neconvenit în vedere. Poate tocmai de aceea o asemenea modalitate de acordare a burselor este, cum aminteam, din ce în ce mai rar întâlnită.

În schimb, în cea de-a doua variantă, mult mai extinsă decât prima, dispar atribuțile raționale amintite și în schimbul lor apare bunul plac. Este

cauză acelor factori externi (inclusiv guvernamentalii) care, în principiu, oferă un număr de burse statului român, dar distribuirea lor se efectuează în exclusivitate de către țara gazdă, peste capul oricărui autoritate românescă. Așa se face că unele ambasade străine din România acordă aceste burse uneori după criterii exclusiv politice sau după relații cu persoane mai mult sau mai puțin oficiale, ai căror fi, fiice sau simple elemente de clientelă partizană pleacă la studii în străinătate, fără ca autoritățile românești de învățământ sau de cercetare să aibă cunoștință despre cine, unde și ce anume studiază. Așa se face că în unele țări occidentale se află acum la studiu, pe bază de asemenea burse acordate, zice-se, statului român, zeci și zeci de persoane despre care nimici nu știe nimic, unele plecate din România cu mai mulți ani în urmă. Informațiile despre asemenea cazuri apar în răstimpuri, mai ales atunci când din eventualele ajutoare sau împrumuturi financiare acordate României se scade automat echivalentul acestor burse, atribuite - vezi, Doamnel - spre binele poporului român.

A treia variantă este și mai curioasă: anumite fundații occidentale, inclusiv universități, instituții de cercetare, întreprinderi economice, de cultură etc., oferă unele burse, dar cu condiția expresă ca numai ele să facă selecția candidaților.

Câtă vreme această selecție are în vedere nivelul pregătirii științifice sau cunoașterea limbii de studiu, cerute candidatului, nu e nimic de obiectat. Dar nu doar asemenea aspecte sunt avute în vedere la așa-zisa selectare, ci tot felul de alte informații, mergând uneori până la structura instituției din care face parte candidatul, la potențialul ei economic și științific, la obiectivele propuse pentru viitor, la temele la care lucrează candidatul, la ideile sale novatoare și la alte informații interne care, firesc, n-ar trebui făcute publice oricând și oriunde. Protecția intereselor naționale este un principiu riguros respectat pre tutindeni, numai la noi nu. Fapt este că asemenea instituții românești de învățământ, de cercetare, de proiectare și de producție se întrec să răspundă amănuntit și în scriș la aceste solicitări - chestiune, chiar dacă bursele disponibile nu sunt decât câteva, iar acestea, în cele din urmă, pot să nu mai fie atribuite nimănui, pe motiv că nimici nu întrenuște parametrii ceruți de respectivul oferant. Mâna înținsă astfel după un ajutor iluzoriu rămâne ca un simbol nu numai al zădărniciei, dar și al lipsei de demnitate națională. În aceste condiții, ce să ne mai surprindă procedeul unor formațiuni politice din România, care, ostile unității și integrității noastre naționale, acordă minoritarilor burse de studiu în unele țări vecine, după ce li s-a

cerut în scris angajamentul de a reveni în România pentru a acționa conform "învățăturilor" primite în timpul studiilor.

Nu pledăm, în nici un fel, pentru restrângerea plecărilor la studiu în străinătate și nici pentru centralizarea excesivă, paralizantă, anacronică a acestui proces, dar coordonarea lui la nivel național ni se pare absolut legitimă. Chiar și numai din rațiuni economice. României, ca oricărui alt stat, nu-i poate fi indiferent ce ajutoare i se oferă. Ea are anumite nevoi, unele mai importante și mai urgente decât altele, iar o astfel de prioritate se cere respectată cu atât mai mult când este vorba despre formarea specialiștilor. De aceea, multă promisa comisie națională, alcătuită din reprezentanți ai ministrerelor de Externe, Învățământ, Cercetare și.a., care să coordoneze într-un acord acest proces din perspectiva intereselor românești, a cinstei și a respectului față de valorile evidențiate prin concursuri de competență, s-ar cuveni să fie de urgență luată în discuție. și alcătuită cel târziu odată cu începerea noului an de învățământ! Si pusă imediat la lucru pentru întronarea ordinii și a moralității în distribuirea burselor de studiu! Altintre, prin inechitatea care se amplifică, motivația socială și morală a pregătirii și perfecționării profesionale, și așa grav stirbită, va coborî sub orice limită.

■ Mihai IORDĂNESCU

EMINESCU DESPRE ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Printr-o dreaptă ironie a istoriei, tocmai actuala etapă de virulentă și, uneori, totală contestare a marilor valorii consacrate în domeniul culturii face mesajul lor mai actual ca oricând. Poate și pentru că aproape toți marii contestați de astăzi, de ieri și dintotdeauna și-au prevăzut destinul și, într-un fel, ei și-l transcend, îl depășesc tocmai prin forța lor vizionară. Câte nu s-au spus - și bune, și rele, dar mai ales rele - în ultimii trei ani și jumătate, dar și cu mult înainte, despre filozofia practică a lui Eminescu? Originea câtor accidente politice și social-istorice nu i s-a pus în seamă? Pentru ca toate acuzele să se transforme în contrariul lor și să prefigureze mari și nepieritoare virtuți, de cum recită un pasaj ca acesta: "Istoria își are logica ei proprie - avertizează Eminescu, nici un neam nu e condamnat de a suporta în veci un regim vitreg, corupt și mincinos, chiar dacă acel regim se exercită de fiil lui proprii, cu atât mai puțin când se exercită de stârpițuri orientale. Ne temem că se apropie ziua în care simțul conservaționii fizice, revoltat de maltratările administrative și fiscale și de exploatarea excesivă din partea străinilor, va preface poporul nostru într-o unealtă lesne de mănuț în contra a chiar existenței statului".

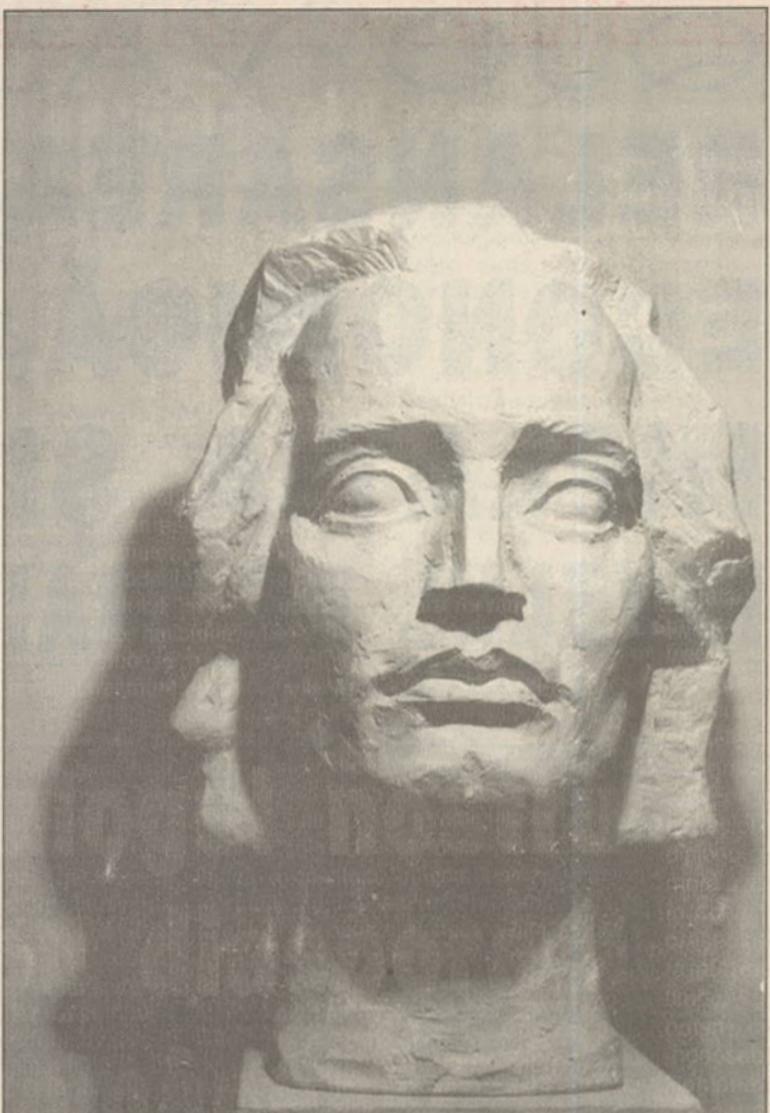
Și totuși, chiar când recurgea la asemenea acente dramatice, Eminescu făcea o critică de regenerare, nu una de anulare. Excepționalul său simț istoric îl prevea asupra eventualei erori de a crede că împărtemicirea unui popor, ascensiunea lui ar putea fi posibilă altcum decât prin însumarea eforturilor creatoare din toate perioadele și epocile prin care a trecut sau va trece comunitatea românească. Sub acest raport, atitudinea exemplară a lui Eminescu

iese pregnant în evidență mai cu seamă când se referă la educație și învățământ. Situând școala națională la baza dezvoltării organice a României moderne, el efectuează cea mai adâncă analiză a stării reale a învățământului românesc din secolul al XIX-lea, conferind astfel transformărilor pe care le solicită o justificare istorică incontestabilă. Firește, în scrisul său, corelația faptelor este atât de naturală, argumentația atât de vie, dialectica atât de strânsă încât construcția ideilor dă impresia unei singure lespezi, dar tocmai "simplitatea" și claritatea atitudinii ca atare atestă, în legătură cu un fenomen atât de complex și de contradictoriu, cum se infățișă învățământul atunci, o concepție și o contribuție superioare. De aceea, observațiile și concluziile sale au putut fi până azi mereu dezbatute, dar niciodată contestate. "O carte de citire nu e numai o enciclopedie națională; ci, dacă e bună și cu îngrijire lucrată, precum au început a se lucra, ea revărsă în mii de capete aceleași cunoștințe, fără de nici o silă, căci nu se-nvață pe de rost; ea inspiră la zeci de mii de cetățeni viitori aceeași iubire pentru trecutul și brazda pământului lor; ea preface, după o justă observație, o masă de indivizi, ce se-ntâmplă și trăi pe aceeași bucată de pământ, într-un popor ce menține o țară".

Personalitatea educatorului - și nu diferitele forme și formule organizatorice împrumutate de aiurea - este pusă firesc la temelia întregului proces de modernizare a învățământului, astfel încât discrepanțele dintre principiile de înnoire și eventuala incapacitate a celor chemați să le aplique în "marginile firii" sunt urmărite sau intuite în toate devenirile lor sociale, intelectuale, morale, pe parcursul mai

mehrăni, la capătul căruia Eminescu întrevede proporțiile unei posibile drame naționale, dacă asemenea discrepanțe nu vor dispărea. Viitorul este astfel și aici - ca și în critica desființării școlilor rurale, ori în relația valențelor formative proprii clasicismului antic, sau în disocieriile, profund moderne, dintre educație și instrucție - asociat imperativului dezvoltării și statuat astfel ca punct esențial de referință al unei filozofii a educației, iar școala și realitățile ei înconjurate devin temelia sociologică a acesteia. Intuind, parță, mărginile, dar posibile reproșuri, referitoare la orientarea acestei filozofii, precizează el însuși: "Nu restabilirea trecutului, stabilirea unei stări de lucruri oneste și sobre, iată tinta la care se mărginește oricine din noi". Iar starea de lucruri onestă și sobră în domeniul învățământului însemna, ca și astăzi, ridicarea școlii românești de pretutindeni la rangul unei adevărate instituții de educație și cultură, tutelată de mariile idealuri ale poporului român și care să beneficieze de mijloacele necesare cultivării personalității tinerelor generații.

Din această perspectivă nu este de mirare că starea învățământului nostru rural îi prilejuese unele dintre cele mai dureroase acente critice: "Impresia generală care mi-a făcut-o școala rurală din acest județ a fost rea - arată el, ca revizor școlar, într-un raport adresat ministrului la 5 septembrie 1875. Pretutindinea frecvență mică și incuria administrativă mare, pretutindeni sărăcia muncitorului agricol, mortalitatea adesea însăși deosebită, greutățile publice și angajamentele de muncă născute din aceste greutăți aproape insuportabile. Atât mediul social, cât și administrația fac

ca școala să fie aproape un lucru de prisos. Nu cutesc încă a mă pronunța asupra cauzelor acestei stări de lucruri, însă cred de pe acuma că ea nu se poate schimba decât prin un alt sistem de dări și prin organizarea mai liberă a muncii." Iar "un alt sistem de dări" și "organizarea mai liberă a muncii" trebuie să conducă implicit la suplinirea "lipsei absolute de mijloace pedagogice", la alegerea subprefecțiilor dintre "oameni care să știe administrație, finanțe și economie politică", la transformarea învățătorilor în pedagogi și.m.d. Școala românească era astfel evaluată în cea mai cuprinzătoare perspectivă socială și în legătură organică cu destinul poporului român. Rareori fusese investită cu sarcini atât de mărețe în pregătirea multilaterală a individului. Mai mult decât oricare dintre specialiștii timpului, Eminescu ju-decă școala în conexiunile ei sociale

multiple, în funcțiunile ei unitare și în consecințele hotărâtoare asupra procesului de formare a personalității, mergând până la nucleul inanalizabil al unor stări sufletești, a căror observație din perspectiva psihologiei pedagogice îi prilejuește pagini unice ca interes științific și delectare intelectuală. În acest sistem organic de aprecieri și cu o asemenea forță de analiză, calitățile și defectele școlii aproape că înțează de a mai fi strict localizate, dialectica sub care sunt evaluate ni le infățișeză ca fiind posibile oricând și oriunde. Decisive sunt condițiile social-istorice și psihologice, pentru a căror optimizare Eminescu a luptat fără răgaz, elaborând idei a căror deplină asimilare rămâne încă în sarcina viitorului.

■ Mihai IORDĂNESCU

SENSURILE SCHIMBĂRII ÎN EDUCAȚIE

Undeva în lume, eforturile de transplantare a modelelor au fost duse până la capăt, noi abia ne propunem acest lucru sub influență - de fapt sub presiunea neobonjuriștilor -, deoarece nu știu cum se face dar, după 1989, deși îi consideram absenți din istorie, și-au făcut apariția "în proporție de masă" și nu oriunde, ci chiar în fruntea bucatelor. Dar să urmărim puțin "capătul drumului" pe care ne îndeamnă să mergem neobonjuriștii noștri, căci alții l-au parcurs, spre paguba lor, în întregime.

André Salifou, bun cunoscător al școlii africane, el însuși profesor la Universitatea Niamey din Niger, a făcut, în 1983, un studiu special la solicitarea UNESCO, pe tema învățământului superior din această parte de lume, ajungând la concluzii importante din punctul de vedere care ne interesează aici.

La începutul anilor '80, Continuentul negru intra în cel de al treilea deceniu de dezvoltare, cu efecte negative pentru nivelul de viață al oamenilor, căci rezultatul a fost pierderea până și a speranței în progres: "Quasi-totalitatea țărilor așteaptă încă în zadar ziua în care vor asista la ameliorarea reală a nivelului de viață a popoarelor lor". Vom mai menționa, pentru actua-

litatea ei, și o altă remarcă a lui Salifou: "Rare sunt azi țările în care, independentă odată căpătată, reflecția a dus la determinarea de către ele însеле a unei căi proprii de dezvoltare. Aproape peste tot s-a renunțat la efortul de imaginație pentru a se mulțumi să aplice, fără discernământ, strategiile de dezvoltare elaborate și lăsate în urmă de vechile metropole". S-a ieșit din sclavajul politic pentru a se intra în cel economic, în cel al imitațiilor pe cont propriu.

În ceea ce privește învățământul superior, observațiile lui Salifou sunt deosebit de penetrante. Acest gen de învățământ a fost la origine un simplu "transplant" din metropolele coloniilor, din acest motiv el

continuă să rămână tributar modelelor și se pune aici problema că el să nu ma fie o "grepă" artificială, astfel încât să poată contribui eficace la dezvoltarea proprie a diferitelor țări. Acest gen de învățământ trebuie să rămână deschis față de experiența altora, dar să rămână, în mod necesar, o expresie a "identității culturale" a fiecărui popor. Dar, remarcă Salifou, pentru a ajunge la schimbarea școlii este necesar ca însăși societatea care a produs-o să-și schimbe mentalitatea.

Ar trebui să medităm la aceste idei, pentru a evita greșeli comise deja, pentru a ne accepta condiția istorică, adică pentru a recunoaște că nu putem modifica trecutul, doar prezentul (într-o anumită măsură), dar cu siguranță viitorul, dacă dovedim luciditatea necesară. Și cam care ar fi condiția lucidității? În primul rând acceptarea faptului că între "neofanarii trecutului" și "neobonjuriștii prezentului" nu există diferențe decât în ce privește preferința pentru punctul geografic al "înaltei Porti". Mai mult,

este vorba numai de Africa Neagră, ci și de alte părți ale lumii, care au o experiență asemănătoare. Omer S. Osman, de exemplu, face un studiu similar cu cel a lui Salifou, de data aceasta pe cazul țărilor arabe și constată și el prezența același modele occidentale: modelul francez, existent în țările care au fost sub dominația colonială a Franței; modelul britanic, în cele aflate sub dominația engleză, iar, mai recent, modelul american, care începe să se extindă sub imperiul unor influențe de alt tip. Existența acestor modele sta - în mare măsură - la baza fenomenului denumit "brain drain" și tot el explică de ce, în ciuda marilor resurse naturale și financiare, multe țări arabe continuă să fie dependente de Occident în toate privințele. Oricât de logice în parte, îmbinate, la un loc, în condițiile ignorării concretului social, influențele devin o simplă anarhie a combinației modelelor.

■ Prof. univ. dr. Nicolae RADU

ÎNTRÉ OCCIDENT ȘI ORIENT VOCĂȚIA DE SINTEZĂ A CULTURII ROMÂNE

SE POATE VORBI DE RENAŞTERE în istoria culturii noastre?

Înainte de a răspunde la întrebarea dacă putem vorbi sau nu de Renaștere ca etapă distinctă în istoria culturii românești, trebuie să reamintim câteva adevăruri simple (chiar dacă unele controverse) cu privire la Renașterea europeană în general.

După momentul socratic - cea dintâi descoperire a omului, întoarcerea omului la sine spre a se cunoaște pe sine, Renașterea este al doilea moment crucial în istoria umanismului și a culturii europene în general, o nouă descoperire a omului - de data aceasta atât ca universalitate, după modelul antic, cât și ca individualitate. Este cunoscută formula lui Michelet, reluată și adâncită de Burckhard - Renașterea ca descoperire a lumii și a omului. Este una dintre cele mai mari aventuri ale cunoașterii - o aventură intelectuală, artistică, culturală. Ceea ce presupune o călătorie în timp, o sondare, fie și imaginări a viitorului, dar mai ales o orientare nouă spre prezent și trecut, redescoperirea antichității, o nouă înțelegere și receptare a culturii clasice greco-romane, o călătorie în spațiu prin efortul de cucerire și cunoaștere a planetei, prin seria marilor descoperiri geografice care au largit considerabil orizontul cunoașterii și câmpul de acțiune; descoperirea (sau redescoperirea) naturii, printr-un nou efort de umanizare, într-o perspectivă deopotrivă științifică și estetică, redescoperirea omului ca subiect al libertății, ca autonomie spirituală, ca individualitate creatoare.

Renașterea este, fără îndoială, o mare revoluție culturală dar ca

orice adevărată revoluție ea nu reprezintă o ruptură cu spiritualitatea evului mediu, ci o continuitate pozitivă, creatoare și benefică a acesteia. Această problemă este de mare însemnatate și s-ar cuveni să fie aprofundată dar nu e posibil aici.

Conceptul de Renaștere este, de regulă, asociat cu cel de umanism. Dar ce este umanismul? Din punctul de vedere al filosofiei omului și al filosofiei culturii, înțelesul cel mai adânc și cuprinzător al umanismului este cel ontologic: o stare existențială, o determinare generală umană, un mod de gândire și de acțiune care vizează binele omului, menit să sporească într-un fel sau altul adevărurile și frumusețea lumii sau pur și simplu să apere, să salveze specia umană și valoriile care o definesc. Din această perspectivă, este limpede primatul valorilor existențiale. Un alt înțeles al umanismului este cel pădetic: educația ca formare a omului, ca modelare sufletească, în descoacerire și realizare a omului - personalitate, trebuie să fie călăuzită de principiile umaniste, inclusiv (pentru noi) de umanismul creștin. Umanismul nu devine funcțional și activ decât prin educație care nu este dresaj, nu trebuie să-l pregătească pe omul de turmă al statelor tiranice și totalitare, ci pe omul-personalitate în spiritul principiului individualității. În raport cu Renașterea, umanismul este o etapă de cultură, promovează cultul antichității, al valorilor greco-romane, considerate ca modele ideale spre care trebuie să tindă orice creator. Există în acest umanism și un aspect filologic: se iubește o adevărată pasiune în a

descoperi și studia manuscrise vechi precum și alte vestigii ale culturii antice. Oricum, umanismul renascentist este un moment de excepție în civilizația europeană.

Problema umanismului românesc în contextul umanismului european de tip renascentist a fost studiată abia în ultimul secol, inclusiv în sensul definirii unor particularități ale sale. Nici izvoarele bizantine și cele slavone ale culturii religioase din evul mediu, nici întârzierea procesului de formare a burgheziei autohtone nu au împiedicat constituirea unui umanism renascentist care la noi, mai mult decât în alte țări se implementează cu umanismul creștin al culturii medievale, fiind întru totul compatibil cu forme de religioase, ortodoxe ale acestei culturi care nu au fost niciodată intolerante și fanatică.

Marele cărturar Nicolae Iorga, el însuși o personalitate de tip renascentist prin amploarea, grandoarea și encyclopedismul preocupărilor sale, a denunțat ideea de izolare provincială a culturii române, închisă artificial în limitele unor canoane slavo-bizantine. Fără a minimiza aporturile pozitive, constitutive și definitoare ale bizantismului și slavonismului, el a militat pentru integrarea culturii române în contextul valoric al ariei de cultură pe care o reprezintă civilizația europeană. În acest sens, Iorga a afirmat că Epoca Renașterii n-a fost străină de noi: au existat și la noi o cultură latină de tip renascentist, atestată de personali-

tăți precum Luca Stoici, Grigore Ureche, Miron Costin, stolnicul Constantin Cantacuzino, Nicolae Milescu - Spătarul, intensificarea legăturilor multiple cu antichitatea clasică, circulația și afirmarea principalelor motive și principii de gândire umanistă. "Am avut și noi o epocă de Renaștere - scria Nicolae Iorga în Istoria literaturii românești. Această Renaștere este firește mai puțin decât în alte țări, dar cu toate acestea, constituie unul din fenomenele cele mai interesante din trecutul nostru cultural și literar".

Unul dintre cei mai pasionați susținători ai ideii de Renaștere în cultura română este Dan Horia Mazilu care amintește și alte puține contribuții în acest sens. P.P. Panaitescu (Incepiturile și tainița scrisului în limba română), care ar putea să se intituleze "Contribuții la studierea Renașterii românești" și un studiu rămas în manuscris - Renașterea și românilor, noile atitudini și contribuții aparținând lui George Ivașcu, Zoe Dumitrescu Bușulenga, Virgil Cândea, Alexandru Duțu, George Mihailă, Dan Zamfirescu și alții. În esență este vorba de dislocarea unor prejudecăți de natură eurocentristă care, pe de o parte, împinge epoca feudală în plină modernitate iar, pe de altă parte, o lungă și bogată istorie literară, împinsă până în plin secol 19, este cuprinsă indistinct, fără delimitări și disocieri necesare, în expresia care nu spune aproape nimic de "literatură română veche" - ceea ce stârnenește examenul critic al literelor românești înținând seama de contextul și vocația lor europeană. Autorul citat se mai referă și la o altă prejudecăță: "caracterul pretins retardator (și chiar nefast) al slavonismului din epoca veche..." numai că aici avem o face, după părerea mea, nu cu o prejudecăță, ci cu o problemă istorică reală pe care autorul acestor rânduri a analizat-o deja.

■ Prof. univ. dr. Al. TANASE

TUDOR VIANU despre UNIVERSITATEA CA FORMĂ DE VIAȚĂ

Sunt unii care și închipuie că universitatea este un simplu loc de trecere, un popas între școală medie și profesiunea viitoare.

Totuși, prin lungimea timpului pe care studentul îl petrece pe băncile universității, prin formele speciale de organizare dobândite de viața studențească, universitatea devine o etapă însemnată în cursul unei existențe, una din formele ei, caracterizată prin sentimente și atitudini proprii.

Care sunt trăsăturile principale ale formei universitare de viață? Viața universitară este consacrată înșuirii științei. Ideea de știință se formează în mentalitatea unui om Tânăr în timpul anilor petrecuți pe băncile universității. Elemente ale științei asimilează Tânărul și în timpul studiilor liceale, dar universitatea le adaugă cunoștința metodelor prin care știința poate fi îmbogățită. Astfel, în timp ce până în pragul universității Tânărul poate

N.Tonitza: Fetița

dobândi impresia că știința este o totalitate închegată de cunoștințe, viața universitară deschide perspectiva progresului infinit al științei. Studentul este viitorul cercetător. În seminarii, în laboratoare, în cercurile științifice, studentul are ocazia să-și dezvolte facultățile creative. Prima caracteristică a formei universitare de viață ni se pare deci a fi atitudinea activă față de știință, hotărârea de a o îmbogații, credința în posibilitatea neîncetării ei progres. Orice activitate științifică cere aceluia care i se devotează o activitate atât de lungă și de susținută, o concentrare atât de riguroasă asupra temelor cercetării, încât există oameni de știință care au putut dobândi încreșterea că știința ar fi ceva ca o dependență separată a existenței omenești, fără legături cu restul vieții.

Este totuși evident că toate problemele științei în decursul lungii ei istorii, au fost puse de viață și toate soluțiile ei s-au înăpărat în viață, pentru a-i spori conținutul și puterea. Prin activitatea pentru care se pregătesc, studentul începe să priceapă că existența sa este pusă în serviciul umanității întregi, dar în primul rând în slujba acelei părți a umanității pe care o constituie patria și poporul său. Patriotismul și iubirea oamenilor alcătuiesc a doua caracteristică a formei universitare de viață.

Nimeni nu poate îmbogații tezaurul științei singur, în disociere totală de sirul nesfârșit al celor care au slujit știință în trecut și continuă să-s-o slujească în momentul de față. Prima acțiune a cercetătorului opriți în față unei teme științifice este cunoașterea amănunțită și exactă a stării problemei sale, adică a etapei la care a fost dusă de învățății trecutului și a felului în care este pusă, cu noi mijloace și metode, de către savanții prezentului. Viitorul cercetător începe să se simtă drept unul dintre aceștia. În sufletul lui crește sentimentul respectului pentru înaintași și solidaritatea întemeiată pe emulație, pentru toți colegii de specialitate ai generației sale. În timpul anilor săi universitari se produce integrarea Tânărului în comunitatea activă a lumii științifice. Un grup de sentimente noi se dezvoltă în sufletul său: recunoștința pentru predecesori, curiozitatea intelectuală pentru toate inițiativele științifice ale prezentului, prietenie pentru acei care li se consacră. Aceste sentimente și atitudini colorează, la rândul lor, forma universitară de viață.

Se întâmplă de cele mai multe ori ca, părăsind băncile universității, fostul student să se consacre mai mult unei activități profesionale, decât aceleia propriu-zis științifice. Lucrurile nici n-ar putea sta altfel, deoarece societatea are nevoie nu numai de cercetători, dar și de numeroasa armată a medicilor, inginerilor, economiștilor, juriștilor, pedagogilor, chemați să aplică rezultatele științei. Totuși, cred că nu există nici unul dintre acești profesioniști care să nu păstreze, până în anii cei nișni, amintirea anilor universitari și, dând o parte că de mică a muncii sale progresului adevărului în domeniul său, să nu perpetueze atitudinile tipice ale formei universitare de viață: entuziasmul pentru știință în serviciul patriei și al omenirii, solidaritatea cu toți slujitorii ei.

■ Ianuarie 1957

PUNCTE DE VEDERE

COMPETENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE ÎN CERCETAREA ȘI SCRIEREA ISTORIEI

Poate mai mult decât oricând în trecut, cunoșcătorul și iubitorul onest al istoriei, cititor pasionat al celor mai noi rezultate ale cercetării științifice obiective din acest domeniu aşteaptă apariția lucrărilor care să exprime "la zi" concluziile care rezultă din dezbaterea complexelor probleme ale trecutului și prezentului, dar, mai ales, din înlăturarea atât de des invocatelor "falsificări", făcute până în 1989 în interpretarea istoriei. Cu toate că prejurile cărților au crescut și cresc mereu, în procente alarmante, care depășesc cu mult dorințele și posibilitățile celor mulți de a-și spori zestrele bibliotecilor personale cu cele mai reprezentative și mai utile apariții editoriale, carte de istorie se cere și se vine.

În situația nou intervenită în țara noastră după decembrie '89 continuă - prea bine se știe - publicarea producției științifice a istoricilor care au fost activi pe acest tărâm și până atunci. Unii dintre ei, majoritatea am îndrăznit să spunem, nu-ți dau ocazia să le poți diferenția fundamental producția de astăzi față de aceea care le-a aparținut până în '89 sub raportul conținutului, al mesajului său. (Să nu fi avut ei, deci, posibilitatea în cei 45 de ani să fi exprimat adevărul în scrisurile lor? Cum s-ar explica atunci faptul că adevărurile pe care le promovează astăzi prin cercetare și interpretare la fel de onestă ca și atunci sunt, practic, similară celor pe care le întâlneam în creația lor și până în '89?). Este, în fapt, vorba - în această categorie - de oameni de carte, competenți și responsabili, care n-au abdicat de la principiile lor niciodată, nici înainte de '89 și nici de atunci începând: ei au folosit întotdeauna cu prudență și tenacitate - terenul ce le-a fost pus la dispoziție pentru a-și etala știința de carte, așa cum fac și acum. O știință pușă în slujba adevărului istoric și atunci ca și acum!

Să menționăm, totuși, că în categoria avută de noi - mai înainte - în vedere, a creatorilor autentici pe tărâm istoriografic, înscriem, n-am cum să nu înscriem, mai ales pe cercetătorii epocilor mai de mult timp trecute. N-ar avea cineva cum să nu fie de acord cu faptul că în domeniul cercetării istoriei contemporane lucrurile au fost mai complicate, cum complicate rămân și azi, mai ales când a fost și este vorba și de publicarea rezultatelor unei cercetări autentice. În fond, ambicia căte unora de a se vedea neapărat întră în istorie și de a-i arunca pe alții în afara ei a produs până în '89, din păcate, destule deranjamente în planul evaluării istorice serioase și consecințele se cunosc.

Astăzi se manifestă cu insistentă, uneori gălăgios, o altă categorie de oameni înregimentați în frontul cercetării istorice, aceia care, până în '89 - chiar și în instituție de cercetare lucrând, având acolo obligația justificării locului ocupat în schema prin producția științifică oferită spre publicare - n-au etalat mai nimic semnificativ sau - din necesitate de justificare a încasării lunare a salarizului - au oferit foarte rar "contribuții" greu de categorisit, cum s-arzice, de serviciu. Imediat după '89 au lansat, mulți dintre ei, justificarea potrivit căreia, până în '89, n-au dorit sau au fost împiedicați să-și valorifice creațiile

de cenzura ceaușistă. Am citit și am auzit vorbe și mai dure din partea unor din această categorie, cum că ar fi fost împiedicați, sabotaja să se afirme. Dar ce ne facem cu ei căci nu-i vedem nici astăzi afirmându-se? Să unde le-o fi oare producția de sertar, acumulată înainte de '89, unde s-ar afila acele lucrări monumentale pe care le-au ocrut și le-au ascuns atunci tiparului? Firește, astfel de motive nu pot, practic, decât să-i descalifice pe respectivi preopinioni, iar celor care-i cunosc și știu că bani fac nu le pot produce decât zâmbete (în cel mai bun caz).

În peisajul istoriografic actual nu trebuie să ne scape faptul că există și o altă categorie, a celor care - foarte productiv sub raport publicistic până în '89 - s-au retrăs după aceea într-o indiferență publicistică greu de explicat și de acceptat poate de cei care le observă gestul: o indiferență justificată însă, într-o anumite măsură, din punctul lor de vedere, exprimat căteodată. Această încearcă să se dumirească încă, în mod temeinic, asupra felului în care s-a "falsificat" istoria până-n '89, pentru a și cum să procedeze de-acum încolo, cum să evite repetarea unor astfel de "falsificări". Această atitudine nu trebuie asemănătă - pur și simplu - cu "statul pe margine" pentru urmărirea momentului prielnic pentru reintarea în arenă, cum căte unii mai interpretează, în chip răutăios și total nejustificat, astfel de gesturi. Aceasta este poziția unor oameni de carte care se respectă și se doresc respectați de semenii lor. Să nu oricum, ci cu prețul unor sacrificii pe care le fac, deocamdată, pentru a se "clarifică" și al unor eforturi sporite pe care sunt dispusi să le face în viitor pe tărâmul creației istorice, eliberate de orice apăsări și greșite etichetări.

În prezent - după cum este cunoscut - se află în plină desfășurare activitatea de pregătire și introducere pe masa de lucru a diferitelor edituri a unor lucrări ce conțin probleme de istorie neglijate sau "falsificate" în trecut. Au și apărut unele lucrări foarte utile și bine realizate. Pe un astfel de fond și cu intenții nu întotdeauna ușor de bănuit din primul moment se ajunge însă și la forțări de notă, ceea ce conduce la supradimensionări și exacerbări de tipul propulsării, de pildă, de pe poziții vădit interesante, a scrisorii istoriei monarhiei, invadându-se piața de carte, cu totul felul de istorioare, elaborate îndoiefulnic din start, prin partizanatul politic care le determină și pe care-l profesează. Firește, o sătim cu toții, un timp - în plan istoriografic - instituția monarhică a fost nesocotită: puține lucrări dintre cele care s-au publicat până în '89 au abordat-o concret, și, mai ales, obiectiv. Mai mult decât atât, potrivit cu indicațiile "de sus" s-a ajuns, de pildă, în ultimii ani de până în '89, ca în cărți ce prezintă istoria celui de-al doilea război mondial să fie interzisă pomenirea numelui lui Mihai I, care, totuși, să ne referim fie și la un singur fapt, în 1944, când s-a produs cotitura de la 23 August, era suveranul României și a și avut atunci un rol important în desfășurarea evenimentelor. Tot așa și în alte perioade nu s-au bucurat de un tratament mai bun nici anteriorii monarhi ai României. Vremurile acelea au trecut, astfel de practici le încreștinădăr, iată, acum, observăm exagerări neaveneante în celălalt sens, mergându-se spre exacerbarea rolului monarhiei în România. În

toate timpurile prezenței ei în țara noastră.

În cadrul acțiunii de "refacere" a adevărului istoric, acțiune în care au dat buzna tot felul de amatori de senzații, se manifestă, din păcate, și unii care au trecut de la obisnuitul lor din trecut în cercetarea unor anumite epoci istorice la investigarea altor epoci, situate chiar la mari distanțe unele de alele. Faptul nu este - în chip global - de neacceptat. Unii dintre acești chiar se și apropă cu invocarea lui Nicolae Iorga și a altora care făceau istorie românească și universală, în chip obișnuit, la scară întregii lor desfășurări. Da, este drept, dar era vorba de Nicolae Iorga și de alții titani înzestrăți cu calitate într-adevăr de excepție.

Se înțelege că pentru a cerceta și a scrie în domeniile abordate de noi veniți în epoca noastră, veniți mai ales în contemporaneitate, se simte nevoie unor acumulări cu totul excepționale, dar cum graba le impune celor pe care-i avem acum în vedere pronunțarea în nu mai știm care cheștiune "arăzoare", aflate la ordinea bătălliilor politice ale zilei, apar deformările supărătoare rezultate pur și simplu din ucenicia pe care o proferează în noile zone și, din păcate, în destule cazuri, din partizanatul politic pe care-l propagă și care le și determină subrezervarea demersului. Mai ales dacă ținem cont că în această categorie s-au înghesuit în special amatorii de istorie contemporană, terenul cel mai propice pentru plătitul politolilor și pentru înlocuirea unor "falsificări" făcute în trecut ca adevărate falsificări zâmbisite astăzi.

În peisajul istoriografic românesc contemporan "se afirmă", din păcate, de pe poziții greu de caracterizat, și pionieratul unor - aflați chiar la vârste respectabile - în publicarea unor articole și chiar cărți de istorie (nu de memorialistică, acestea i-ar mai "scuza"), deși îndelnicările de până acum le-au fost de o cu totul altă natură. N-am vrea să intrăm în multe detalii pentru că, de fapt, această categorie de "creatori" nici nu merită multă atenție, dar, totuși, ca un caz tipic, am amintit recent - apăruta carte semnată de Eduard Mezincescu: Mareșalul Antonescu și catastrofa României, o tristă încercare de a mai zdrujinde înăuntru oamenii său și a forțări de notă, ceea ce conduce la supradimensionări și exacerbări de tipul propulsării, de pildă, de pe poziții vădit interesante, a scrisorii istoriei monarhiei, invadându-se piața de carte, cu totul felul de istorioare, elaborate îndoiefulnic din start, prin partizanatul politic care le determină și pe care-l profesează. Firește, o sătim cu toții, un timp - în plan istoriografic - instituția monarhică a fost nesocotită: puține lucrări dintre cele care s-au publicat până în '89 au abordat-o concret, și, mai ales, obiectiv. Mai mult decât atât, potrivit cu indicațiile "de sus" s-a ajuns, de pildă, în ultimii ani de până în '89, ca în cărți ce prezintă istoria celui de-al doilea război mondial să fie interzisă pomenirea numelui lui Mihai I, care, totuși, să ne referim fie și la un singur fapt, în 1944, când s-a produs cotitura de la 23 August, era suveranul României și a și avut atunci un rol important în desfășurarea evenimentelor. Tot așa și în alte perioade nu s-au bucurat de un tratament mai bun nici anteriorii monarhi ai României. Vremurile acelea au trecut, astfel de practici le încreștinădăr, iată, acum,

observăm exagerări neaveneante în celălalt sens, mergându-se spre exacerbarea rolului monarhiei în România. În

Biserica ortodoxă din Cluj-Napoca.

de cercetări elaborate pe baza acestora.

Din multitudinea problemelor care să arătătorească și de la dezfașurarea memoriei lui până la reabilitarea exclusivistă), producătorul publicului cititor și îndepărtează dureros de mult clipa pronunțării adevărului în legătură cu oricare problemă de istorie.

Credem de aceea că munca pentru elaborarea unui Tratat de istorie a românilor - despre care nu se prea mai aude nimic - ar trebui să treacă la Academia Română din faza proiectărilor sterile la una foarte concretă de elaborare a textelor, a capitolelor, paragrafeelor, a machetelor volumelor, care să fie supuse dezbatării publicului larg. În prezența unui Tratat temeinic le va fi greu, le va fi chiar imposibil pescuitorilor în ape tulbură să mai încearcă a face istorie după ureche sau după cum le dictează "conștiință". Toți aceștia vor sfârși, trebuie să sfârșească prin părăsirea "baricadelor" și prin alegerea unor alți "profesiuni", mai pe măsură posibilităților și "moralității" lor.

Este un lucru prea important pentru poporul nostru atât de greu încercat de fatalitatea istorică să-și aibă cât mai repede posibil, carte de căpetenie, istoria sa mult frâmantă, elaborată după criterii științifice, care să-și propulseze pe înaltul piedestal pe care-l merită. Să, de aceea, un astfel de travaliu nu mai suportă amâname. În prezența lui se vor rușina și demobiliza toți impostorii și toți pretenții istorici să mai "persevereze" în scrierea "noii istorii" a poporului român. Să, în mod sigur, se vor găsi și formule de sănătate a "creaților" lor improvizate, în chip obligatoriu, chiar înaintea trimiterii acestora la tipar!

Apropindu-ne de finalul considerațiilor noastre am spune că se simte tot mai mult - în mod sigur mai imperios decât oricând în trecut - nevoie unui Tratat de istorie a românilor elaborat cu contribuția celor mai competenți și mai obiectivi specialiști, un tratat care să îmbine, într-un tot armonios, experiența și spiritul de sacrificiu pe altarul cercetării serioase al autorilor săi cu luarea în considerație a păreriilor tuturor celor care, în preajma dării la tipar a lucrării, vor voi să se pronunțe - la modul foarte obiectiv și deschis - asupra rezolvării prezentării diverselor probleme concrete și de principiu ale istoriei. Mai ales astăzi, când despre aceeași problemă poți cîti, în același timp, lucrări scrise de

■ Prof. univ. dr. Gh. I. Ionăță

Dacă vrei să fii student la Universitatea "Spiru Haret"

Informații orientative

BIROUL SENATULUI UNIVERSITĂȚII "SPIRU HARET"

Universitatea "SPIRU HARET", din cadrul Fundației "ROMÂNIA DE MÂINE", are în structura sa institut de învățământ superior și cercetare, facultăți și colegii.

Președinte de Onoare al Senatului Universității este academicianul ȘTEFAN MILCU. Președinte executiv este prof. dr. AURELIAN BONDREA, președintele Fundației. Rector al Universității este acad. ION COTEANU. Prorectori: prof. dr. doc. VICTOR CIOBANU; prof. dr. CONSTANTIN MECU; prof. dr. ION TUDOSESCU; prof. dr. CARMEN BUSUIOC; prof. dr. ing. FLOREA CHIRIAC; prof. dr. ȘTEFAN COSTEA.

Activitatea științifică și de învățământ din cadrul Universității "Spiru Haret" este organizată și se desfășoară sub egida Consiliilor științifice ale Fundației "ROMÂNIA DE MÂINE", conduse de personalități de seamă ale învățământului superior din țara noastră.

1. Consiliul de Științe Sociologice - prof. dr. AURELIAN BONDREA, președintele Fundației, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Sociologie și Opinie publică.

2. Consiliul de Științe Economice - prof. dr. doc. ALEXANDRU ZANFIR, vicepreședinte al Fundației, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare Economică.

3. Consiliul de Științe Medicale - prof. dr. doc. IULIAN MINCU, vicepreședinte al Fundației, președinte al Consiliului și prof. dr. DORIN SARAFOLEANU, director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare medicală.

4. Consiliul de Științe Geografice și Ecologie - prof. dr. doc. GRIGORE POSEA, vicepreședinte al Fundației, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniile Geografie și Ecologiei.

5. Consiliul de Științe Tehnice și Tehnologice - acad. RADU VOINEA, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniul Tehnicii.

6. Consiliul de Științe Agricole și Modernizarea Agriculturii în România - acad. DAVID DAVIDESCU, președinte al Consiliului, iar director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniile Agriculturii și Economiei Agrare prof. dr. LETITIA ZAHIU.

7. Consiliul de Construcții, Arhitectură, Urbanism și Design - prof. dr. ing. DAN GHIOCEL, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în Construcții, Arhitectură și Design.

8. Consiliul de Științe Fizice - prof. dr. MARIN IVAȘCU, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniul Fizicii.

9. Consiliul de Științe Chimice - prof. dr. CONSTANTIN LUCA, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniul Chimiei.

10. Consiliul de Științe Biologice - prof. dr. ION ANGHEL, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniul Biologiei.

11. Consiliul de Științe Istorice - prof. dr. IOAN SCURTU, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniul Istoriei.

12. Consiliul de Științe Filosofice - prof. dr. GHEORGHE CAZAN, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniul Filosofiei.

13. Consiliul de Științe Politice - prof. dr. MARIN VOICULESCU, președinte al Consiliului și director

general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniul Politologiei.

14. Consiliul de Relații Internaționale - prof. dr. MIRCEA NICOLAESCU, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Relații Internaționale. În cadrul acestui consiliu funcționează și Institutul Român de Studii asupra Japoniei, având ca director general pe prof. dr. CONSTANTIN VLAD.

15. Consiliul de Limba și Literatura Română, Literatură Universală și Limbi Moderne - prof. univ. dr. ION DODU BĂLAN, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniile Limbii și Literaturii Române și Limbilor Moderne.

16. Consiliul de Științe Juridice - prof. dr. ADAM POPESCU, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare Juridică.

17. Consiliul de Științe Matematice și Informatică - prof. dr. VIRGIL CRAIU, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în Matematică și Informatică.

18. Consiliul de Științe Pedagogice - prof. dr. ION T. RADU, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniul Pedagogiei.

19. Consiliul de Științe Psihologice - prof. dr. MIHAI GOLU, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniul Psihologiei.

20. Consiliul de Educație Fizică și Sport - prof. dr. ELENA FIREA, președinte al Consiliului și director general al Institutului de Învățământ Superior și Cercetare în domeniile Educație Fizică și Sportului.

21. Consiliul de Creăție Muzicală - prof. dr. VICTOR GIULEANU, vicepreședinte al Fundației, președinte al Consiliului și Rector al Conservatorului de Muzică.

22. Consiliul pentru Arte Plastice - prof. dr. GHEORGHE ACHITEI, președinte al Consiliului.

23. Consiliul pentru Arta Teatrală, Regie și Film - prof. dr. MIRCEA DRĂGAN, președinte al Consiliului.

24. Consiliul pentru Audio-Vizual și Jurnalistică - prof. dr. NICOLAE STANCIU, președinte al Consiliului.

25. Consiliul pentru Activitatea Culturală și editorială - prof. dr. ION REBEDEU, prim-vicepreședinte al Fundației, președinte al Consiliului.

26. Consiliul pentru Artă și Creăție Populară - prof. dr. MIHAI POP, președinte al Consiliului.

27. Consiliul Bibliotecilor - prof. dr. ION STOICA, președinte al Consiliului.

Cele 11 Institute de Învățământ Superior și Cercetare, din cadrul filialelor, care aparțin Universității "SPIRU HARET" din structura Fundației "ROMÂNIA

DE MÂINE":

1. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Avram Iancu" din Cluj-Napoca; președintele filialei, prof. dr. ION ALBU îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

2. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Andrei Mureșanu" din Brașov; președintele filialei, prof. dr. VIRGIL OLARIU îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

3. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Cozia" din Râmnicu Vâlcea; președintele filialei, prof. dr. ADAM POPESCU îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

4. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Negru Vodă" din Câmpulung Muscel; președintele filialei, prof. dr. ION POPESCU-ARGEȘEL îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

5. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Școala Ardeleană" din Blaj; președintele filialei, prof. dr. MIRCEA STROIA îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

6. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Nicolae Iorga" din Vălenii de Munte; președintele filialei, prof. dr. EMIL MIHULEAC îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

7. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Tudor Vladimirescu" din Craiova; președintele filialei, prof. dr. TIBERIU NICOLA îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

8. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare din Bacău; președintele filialei, prof. dr. MIHAI MERFEA îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

9. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare din Iași; președintele filialei, prof. dr. PETRE MĂLCO-METE îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

10. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare din Alexandria; președintele filialei, prof. dr. CONSTANTIN ENACHE îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

11. Institutul de Învățământ Superior și Cercetare din Satu Mare; președintele filialei, prof. dr. MIHAI DUMITRESCU îndeplinește și funcțiile de director general al Institutului și de Prorector al Universității "Spiru Haret".

FACULTĂȚI ȘI COLEGIU CU PROFIL ECONOMIC

Formarea și dezvoltarea unei economii de piață modernă și eficientă impun, desigur, mobilizarea de resurse naturale necesare, acumularea de capitaluri, îndeosebi lichide - decisive și, mai ales, educarea și recrutarea de manageri competenți, energici, pragmatici și performanți. Învățământul economic contribuie în cea mai însemnată măsură la formarea acestor manageri, cu condiția ca oferta să se adapteze cererii economiei, a calificărilor profesionale necesare. Astfel, un învățământ economic, îndeosebi cel superior, trebuie să ofere programe și discipline corelate cu cererea de manageri în economia românească, manageri care să poată cunoaște piață, să fie capabili de a adopta decizii cele mai potrivite, mai rapide și mai de perspectivă.

Învățământul economic superior la Universitatea "Spiru Haret" este realizat la facultăți și colegii de specialitate existente la București și la filialele din țară, după cum urmează: La București - Facultatea de Marketing și Comerț Exterior, Facultatea de Management Financiar-Contabil, Facultatea de Cibernetică în Economie; Alexandria - Facultatea de Științe Economice; Bacău - Colegiul de Contabilitate și Informatică de Gestiu; Blaj - Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism; Brașov - Facultatea de Științe Economice, Colegiul de Informatică, Management și Contabilitate; Câmpulung Muscel - Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism; Cluj-Napoca - Facultatea de Științe Economice; Craiova - Facultatea de Științe Economice; Iași - Facultatea de Științe Economice; Râmnicu Vâlcea - Facultatea de Informatică de Gestiu și Contabilitate; Satu Mare - Facultatea de Management Industrial și Consultanță Economică, Facultatea de Marketing și Turism; Vâlenii de Munte - Facultatea de Economie și Management Montan.

Facultățile oferă prin cursuri, seminarii și aplicații în întreprinderi privind principalele căi de pregătire ale unor calități manageriale, de însușire de metode, tehnici și, mai ales, de formare a unor mentalități adecvate de cunoaștere corectă a piețelor interne și externe (marketing), practicare de elemente ale unor decizii eficiente (management) și folosirea de limbaje și evidențe moderne.

Cunoașterea limbilor străine, cu folosință mondială sau regională, utilizarea de tehnici matematice și statistică, în fine, familiarizarea cu problematici de management comercial, industrial, bancar-financial, cu deprinderi de promovare de produse și servicii și de valorificare optimă, prin negocieri de prețuri avantajoase, toate constituie contribuții la formarea unui manager modern, așa cum le oferă facultățile și colegiile cu profil economic ale Universității "Spiru Haret". Ele oferă prin programele, seminariile practice, laboratoarele și bibliotecile sale, prin corpul profesoral alcătuit din specialiști de renume în țară și străinătate condiții optime de pregătire teoretică și practică.

Tinerii care urmează aceste cursuri, manageri care doresc să se perfecționeze prin cursuri postuniversitare, în fine, specialiști care vor să dezvolte și să actualizeze științele lor prin coloții și simpozioane pot contribui la maturizarea lor, dar și la o deschidere spre o cooperare cu instituție de specialitate din alte țări mai dezvoltate economic care le oferă teren de colaborare în școală și în practică viitoare.

Candidații care se prezintă la una din facultățile cu profil economic vor da un test psihologic, de inteligență și aptitudini pentru activitățile specifice domeniului economic, de asemenea, vor susține două examene orale sau scrise pentru discipline de bază în această activitate (Matematică, Economie Politică, Contabilitate și Limbi străine).

FACULTĂȚI ȘI COLEGIU CU PROFIL MEDICAL

Învățământul medical, uman și veterinar, la Universitatea "Spiru Haret" este organizat în următoarele centre: București - Facultatea de Medicină, Facultatea de Stomatologie, Facultatea de Farmacie, Facultatea de Medicina Veterinară, Colegiul de Asistenți Medicali, Colegiul de Asistenți de Stomatologie și Tehnică Dentară, Colegiul de Geriatrie "Ana Aslan"; Bacău - Colegiul de Asistenți Medicali; Brașov - Facultatea de Medicină; Cluj-Napoca - Facultatea de Medicină, Facultatea de Stomatologie; Râmnicu Vâlcea - Colegiul de Asistenți Medicali de Balneofizioterapie.

Obiectivele facultăților cu profil medical, de exemplu, elaborate cu prilejul înființării, pornesc de la premisa că specialiștii pregătiți în acest domeniu de facultățile Universității "Spiru Haret" vor practica medicina în următorul mileniu. De aceea, în condițiile dezvoltării contemporane a științelor medicale, facultățile vor pregăti și da societății, în cursul celor 6 ani de studiu, medici de o înaltă înținută profesională, posesori ai celor mai noi achiziții în teoria și practica medicală și, totodată, capabili să dezvolte, în viitor, cercetarea științifică, în pas cu programele analitice ale disciplinelor, permitând studenților un studiu

individual și asistat, de bună calitate, cuprinsând câte 30 ore pe săptămână. În funcție de cerințe, oricără, se pot introduce discipline noi, în scopul formării unui medic cu orizont științific larg, capabil să practice medicina în orice condiții și competitiv profesional, atât în țară cât și oriunde în lume. Numărul de studenți, nu prea mare într-un an de studiu, permite dialogul permanent și o bună cunoaștere profesor-student, ceea ce facilitează o pregătire profesională de calitate. Studenții sunt antrenați și îndrumați spre cercetarea științifică, lucrările fiind susținute în sesiuni științifice ale facultăților cu profil medical, ale Universității sau la manifestări științifice pe țară. Micul doctorat, după anii de instrucție preclinică, ca și formele de învățământ prin externat și internat, prin concurs, contribuie la creșterea calității învățământului. Absolvirea facultății se face prin elaborarea, sub îndrumarea cadrilor didactice, a lucrării de diplomă, în ultimii doi ani de facultate și susținerea examenului de stat. Pentru medici, facultatea organizează cursuri de specializare și perfecționare, cu durată variabilă, unele în discipline de vîrf sau la cerea absolvenților și mediciilor, facultatea asigurându-le îndrumarea de către unele cadre universitare competente.

Cadrele didactice ale facultăților cu profil medical sunt profesori, conferențieri, șefi de lucrări și asistenți de valoare, cu titluri universitare și activitate consacrată în totalitate învățământului medical superior, nu numai în munca didactică, ci și în cercetarea științifică. Studenții de la colegiile cu profil medical, beneficiază, la rândul lor, de aportul unor cadre didactice prestigioase.

La concursul de admitere în aceste facultăți se susțin un test psihologic scris care este eliminatoriu și un examen oral. Testul psihologic este alcătuit dintr-o sumă de teste: unele care vizează atenția, altele puterea de concentrare, rapiditatea de răspuns sau personalitatea candidaților. Această probă inclusă în concurs la toate facultățile se dă cu psihologii de specialitate care, în cazul facultăților cu profil medical, cunosc problemele de medicină și vor predă în anul IV Psihologia și Psihiatria. Un

asemenea specialist poate, deci, decela și eventuale comportamente, nu patologice, dar care nu reflectă o personalitate ușor de calificat în acest domeniu. Aceste teste urmăresc să pună în evidență capacitatea individuală de a face față profesiei de medic stomatolog sau de medicină generală, de farmacist, deci, personalitatea, comportamentul, rapiditatea de adaptare la situații, emotivitatea, calmul sau nervozitatea în exces, valoarea etică-morală, capacitatea de a face față ca medic în relații cu oamenii suferinți. Deci, un test complex. Anii trecuți și în sesiunea din iulie a.c. s-a observat că absolvenții liceelor au făcut față foarte bine acestor teste; deși teste- le erau destul de ample și detaliate candidații au găsit răspunsuri foarte bune, peste limita medie de apreciere. Fiecare test este notat cu un coeficient de acceptare: candidații s-au adaptat foarte bine și nu au avut nici un fel de probleme. Examenul de specialitate se desfășoară sub formă de interviu, în fața unei comisii alcătuite din specialiști de la disciplinele de examen prevăzute și pentru concursul de admitere la învățământul de stat. Examenul se va desfășura prin întrebări puse de către specialiștii comisiei pentru fiecare disciplină în parte. Sigur, președintele comisiei este decanul facultății pentru care se dă concurs de admitere, care va fi prezent în tot timpul desfășurării concursului. În ce privește conținutul, se va pune accent pe o problematică de ordin general, fără a se insista asupra unor amănunte care, practic, pot dovedi o bogăție de cunoștințe din partea unui absolvent de liceu, dar nu sunt foarte necesare pentru activitatea de viitor. Mai multe întrebări de detaliu se vor pune la Biologie pentru că această disciplină este fundamentală în pregătirea viitorului medic. Cunoștințele de fizică și chimie vor fi și ele rigurose examineate.

Tematica examenului de admitere este cea stabilită pentru admiterea în facultățile de stat, fără nici o diferență. Tehnica desfășurării este însă alta. Nu se insistă asupra unor elemente de maxim amănunt sau pe teste "căpcănă". În funcție de cum se prezintă candidatul, profesorul va prelungi discuția "pe verticală". Un profesor cu experiență, cum sunt cei desemnați pentru comisiile de admitere de la Universitatea "Spiru Haret", își va da seama dacă este vorba de a memoriza formal sau de o gândire bazată pe însușirea sistematică a cunoștințelor.

FACULTĂȚI ȘI COLEGIU CU PROFIL SOCIAL- UMANIST

Universitatea "Spiru Haret" dispune de o largă rețea de facultăți și colegii de acest profil. La București - Facultatea de Filosofie și Jurnalistică, Facultatea de Sociologie-Psihologie, Facultatea de Istorie, Facultatea de Pedagogie și Psihologie Școlară, Facultatea de Științe Politice și Relații Internaționale, Facultatea de Publicistică, Radio-TV, Colegiul Pedagogic pentru Instituitori; Bacău - Facultatea de Sociologie-Psihologie, Colegiul Pedagogic pentru Instituitori. Blaj - Colegiul Pedagogic pentru Instituitori; Brașov - Facultatea de Psihologie-Pedagogie; Câmpulung Muscel - Colegiul Pedagogic pentru Instituitori; Cluj-Napoca - Facultatea de Istorie, Facultatea de Psihologie-Sociologie, Colegiul Pedagogic pentru Instituitori; Craiova - Facultatea de Filosofie-Sociologie, Colegiul Pedagogic pentru Instituitori; Iași - Facultatea de Istorie; Râmnicu Vâlcea - Colegiul Pedagogic pentru Instituitori; Vâlenii de Munte - Facultatea de Istorie, Facultatea de Psihopedagogie Specială.

Câteva mențiuni particulare referitoare la aceste facultăți și pro-

gramatele realizate pe plan internațional. Singura facultate cu profilul Filosofie și Jurnalistică ființează numai la București. Facultatea dispune de un studio propriu, de mijloace audio-vizuale radio, televiziune. Se realizează o conjuncție între Filosofie și Jurnalistică, pornind de la natura fiecarui domeniu în parte, dar mai ales de la ceea ce se întâmplă și urmează să se întâmplă în viață atât cu iubitorul de filosofie cât și cu jurnalistul. Planurile de învățământ realizează un echilibru rațional între pregătirea filosofică și jurnalistică.

Studentii

facultăților de istorie, potrivit celor mai avansate principii reformatoare actuale ale învățământului românesc, parcurg la început "trunchiul comun" al disciplinelor care le asigură pregătirea fundamentală generală și profundă în domeniul istoriei naționale și universale. Printr-o mobilitate a planului de învățământ, facultatea permite studenților să, potrivit opțiunilor acestora, exprimate pe parcursul studiului, să se specializeze, în ultima parte a activității universitare, în direcții și domenii deficitare astăzi în ansamblul învățământului și cercetării de profil din țara noastră. Astfel, pe lângă absolvenții buni cunosători ai istoriei generale, naționa-

le și universale, care pot deveni, imediat după susținerea examenului de diplomă, profesori de gimnaziu sau liceu, cercetători în institute academice de profil, facultatea asigură pregătirea și în domeniile mai deficitare, precum arhivistica și muzeografia istorică. Absolvenții vor putea, totodată, lucra în presă, la radio și televiziune, în oricare alte dispozitive ale vieții culturale și științifice, fiind abili în acest sens de pregătirea temeinică pe care o primesc.

De la facultățile de Sociologie-Psihologie, în baza pregătirii de specialitate, absolvenții vor putea ocupa posturi de analiști sociali, consultanți de specialitate la firme din țară și străinătate, consilieri în orientarea școlară și profesională, consilieri în probleme de protecție socială și prognoză (socială), psihologi și psiho-sociologi uzinali, cadre didactice în specialitate etc. De asemenea, absolvenții - în baza pregătirii dobândite în timpul facultății - vor avea posibilitatea să organizeze activități independente, precum birouri de "consulting" și agenții de sondaj pentru prospectarea socio-economică a pieței, pentru orientarea și reorientarea profesională a forței de muncă (în vederea rezolvării unor probleme de somaj), pentru management socio-economic și cultural etc. Deci, profilul de pregătire profesională din Facultățile de Sociologie-Psihologie ale Universității "Spiru Haret" și filialelor sale oferă o sansă reală celor care dovedesc aptitudini în domeniul managementului social, în diferitele domenii aplicative ale sociologiei și psihologiei (ale psiho-sociologiei aplicate) - în acord cu cerințele actualei societăți bazate pe economia de piață.

Facultățile de Pedagogie-Psihologie Școlară oferă o pregătire psiho-pedagogică, teoretică și practică, de nivel universitar. Ca și la celelalte facultăți din acest grup, durata de studii este de 4 ani la cursuri de zi și 5 ani la secția cu frecvență parțială. După 4 ani și respectiv 5 ani, absolvenții care au obținut rezultate foarte bune vor putea face încă un an de "aprofundare", specializându-se în domenii de stringentă actualitate și de perspectivă ale științelor educației. Profilul larg al formării, concretizat în competențe care acoperă o gamă foarte bogată de activități educaționale - cu copii, tineri și adulți - și abilitatea pe absolvenții acestei facultăți pentru îndeplinirea a numeroase funcții în cîmpul educației: profesori în învățământul liceal, psihopedagogi în învățământul special pentru deficienți și pentru copiii instituționalizați (în case de copii), activități de consiliere și orientare școlară, de management educational, de consiliere psiho-pedagogică a profesorilor de alte specialități, de instruire a adulților și a.

Si câteva precizări referitoare la Colegiul Pedagogic pentru Instituitori. Aceasta se integrează în sistemul instituțiilor de învățământ superior cu durată scurtă (de trei ani) și corespunde exigentelor acestuia. Disciplinele cuprinse în planul de învățământ asigură o pregătire teoretică, științifică și metodologică temeinică, completată de o bine structurată practică pedagogică. Pentru admiterea la Colegiu în anul universitar 1993-1994 se vor susține: un test psihologic - scris, un test de aptitudini care vizează auzul muzical, simbolul ritmic, dicția, precum și un test de cunoștințe la Limba Română și Literatura Română - oral. Se va insista asupra elementelor de fonetică, morfologie și sintaxa propoziției, precum și asupra noțiunilor de teoria literaturii.

FACULTĂȚI ȘI COLEGII CU PROFIL TEHNIC- INGINERESC ȘI ȘTIINȚIFIC - APLICATIV

În acest domeniu, Universitatea "Spiru Haret" pregătește specialiști în cadrul următoarelor facultăți și colegii: La București - Facultatea de Ingineria Structurilor, Facultatea de Electromecanică, Facultatea de Construcții, Arhitectură, Urbanism și Design, Facultatea de Ingineria Protecției Mediului, Facultatea de Fizică Aplicată, Facultatea de Matematici Aplicate și Informatică, Facultatea de Chimie; Brașov - Facultatea de Căi Ferate, Colegiul de Topografie și Cadastru; Râmnicu Vâlcea - Facultatea de Știință Utilizării Calculatoarelor, Facultatea de Geodezie, Cadastru și Măsurători Terestre; Vălenii de Munte - Facultatea de Inginerie și Management Montan.

Urmărind pregătirea specialiștilor pe o bază largă, care să permită aprofundări ulterioare în domeniul de interes, potrivit dorințelor proprii și necesităților create de dezvoltarea științifică, tehnică și tehnologică înțără și străinătate, planurile de învățământ ale facultăților și colegiilor enumerate cuprind discipline care asigură pregătirea generală fundamentală în specializările respective precum și discipline de specialitate.

Câteva mențiuni speciale pentru facultățile tehnice.

Pentru a da posibilitatea exercitării unei activități după absolvirea primilor doi ani ai facultăților cu profil tehnic pentru cei ce nu continuă anii de specializare (a doua treaptă, anii III și IV), planurile de învățământ ale primei trepte (anii I, II) cuprind și discipline tehnologice și economice. Absolvenții primesc diploma de asociat în științele tehnice respective. În cadrul primei trepte se asigură o bună instruire în domeniul calculatoarelor și în domeniul limbilor moderne de largă

circulație. Ca urmare, absolvenții primilor doi ani pot primi și diploma de programator-analist sau de traducător. Pentru cei ce continuă cea de a doua treaptă (anii III și IV), planurile de învățământ asigură atât pregătirea fundamentală suplimentară, cât și instruirea prin discipline de specialitate. După absolvirea celei de a doua trepte, se obține diploma de inginer sau arhitect (echivalentă cu cea de "Bachelor of Science" în S.U.A.). Pentru cei ce continuă studiile într-o a treia treaptă timp de 1-2 ani, planurile de învățământ cuprind discipline de maximă specializare, opționale și facultative. După elaborarea și susținerea proiectului de diplomă, absolvenții primesc titlul de inginer sau arhitect diplomat (echivalent cu cel de "Master of Science" în S.U.A.). Este important de reținut de către fiecare candidat la examenul de admitere la una dintre aceste facultăți cu profil tehnic, că absolvenții fiecărei trepte, care intrerup școlarizarea pentru a activa în profesie, pot relua și continua instruirea în treapta următoare.

Întregul învățământ tehnic se bazează pe o serioasă pregătire informatică, prin care urmărim să calificăm ingineri, arhitecți, urbanisti și designeri ce stăpânesc tehnica utilizării calculatorului în proiectare, pregătire asigurată prin timpul afectat acestei activități și moderna bază materială existentă în cadrul Universității. Pregătirea practică prin proiectarea în cadrul atelierelor este dublată de participarea studenților la lucrările de proiectare elaborate de către cadrele didactice, având astfel posibilitatea de a cunoaște nemijlocit toate fazele de elaborare, relațiile cu proiectanții de specialitate și urmărirea în execuție a construcțiilor.

Centrul de calcul al Universității dotat cu cea mai modernă aparatură.

cum și discipline facultative. Pentru studenții care doresc să devină profesori sunt și discipline care asigură pregătirea pedagogică (psihologie, pedagogie, metodica predării limbii și literaturii române și a limbii și literaturii străine, practică pedagogică la clasele gimnaziale și liceale).

Disciplinele de pregătire generală, cele de specialitate obligatorii și de pregătire pedagogică sunt aliniate celor din învățământul filologic de stat. Disciplinele opționale, prevăzute în anii superiori, iar cele facultative începând chiar din semestrul II al anului I, oferă studenților posibilitatea de a urma cursurile corespunzătoare cu înclinațiile, aptitudinile și

interesele lor.

Facultățile sunt încadrate cu cadre didactice de prestigiu, cu foarte multă experiență în învățământul superior, având titluri științifice și lucrări de specialitate de referință.

Experiența celor doi ani de învățământ parcurși în facultățile de profil filologic ne îndreptățește să apreciem că studenții care au promovat examenele și colocviile, în condițiile exigenței universitare care caracterizează întregul personal didactic, vor face față cu succes oricărui formă viitoare de testare a cunoștințelor dobândite, inclusiv în fața unor comisii instituite de Ministerul Învățământului.

nul de învățământ îl ocupă disciplinele de Drept administrativ și Știință administrației; Contenciosul administrativ; Drept funciar; Proceduri speciale, etc.

Vîitorul jurist - absolvent al Facultății de Drept și Administrație Publică - va dobândi, alături de cunoștințele de specialitate, și metodele și instrumentele de investigare și analiză a actelor și faptelor juridice la care, o contribuție însemnată o va avea studiul disciplinelor: Logică juridică, Informatică juridică, Psihologie juridică, Sociologie juridică. Nu în ultimul rând, subliniem prezența în planul de învățământ a disciplinelor economice. Pe tot parcursul studiilor se realizează îmbinarea pregătirii teoretice cu pregătirea practică de specialitate. De la o practică de inițiere de o săptămână în anul I se efectuează în anii următori patru săptămâni de practică la instituțiile de profil juridic - instanțe judecătorești, parchete, notariate, camere de comerț etc.

Pregătirea teoretică și cea practică este asigurată de cadre didactice universitare cu titluri științifice, cu contribuții însemnate în domeniul cercetării și de specialiști cu o înaltă calificare și experiență în domeniul aplicativ al Dreptului - Ministerul Justiției, Ministerul Public, Contenciosul Administrativ, Curtea Supremă de Justiție. Facultatea sprijină și îndrumă activitatea de cercetare științifică a studenților.

Admiterea se organizează prin susținerea unui test psihologic și de aptitudini și a unui test asupra cunoștințelor de Istoria României și Limba Română.

FACULTĂȚI ȘI COLEGII CU PROFIL JURIDIC ȘI DE ADMINISTRAȚIE

Facultățile și colegiile cu acest profil din cadrul Universității "Spiru Haret" și al filialelor sale pregătesc juriști și specialiști în administrație publică la nivelul standardelor mondiale, al cerințelor actuale și viitoare ale României, impuse de formarea, consolidarea și buna funcționare a instituțiilor statului de drept.

Ele sunt organizate în toate centrele mari ale țării unde Universitatea are filiale, după cum urmează: La București - Facultatea de Drept și Administrație Publică, Colegiul de Administrație Publică; Bacău - Colegiul de Drept și Administrație Publică; Brașov - Facultatea de Științe Juridice, Colegiul de Birotică și Secretariat; Cluj-Napoca - Facultatea de Drept și Administrație Publică; Craiova - Facultatea de Științe Juridice; Iași - Facultatea de Drept; Râmnicu Vâlcea - Facultatea de Drept, Colegiul de Administrație, Secretariat și Limbi Moderne.

Planul de învățământ cuprinde discipline a căror studiere, în înălțuirea lor logică, asigură pregătirea în profil juridic și administrativ. Începând din anul III, cursuri de zi și anul IV, cursuri cu frecvență parțială ale facultăților de drept, studenții pot opta pentru unul din cele două domenii de specializare: Drept intern și Drept internațional cu accent pe Drept public și

Relații comerciale internaționale. De asemenea, tot în cadrul specializării, studenții își vor însuși cunoștințele din domeniul criminalisticii, criminologiei și medicinei legale, legislației comparate financiar-bancare. Având în vedere rolul sporit al specialistului în domeniul administrației publice și private, un loc corespunzător în pla-

În "Opinia Națională" au apărut detalii referitoare la facultățile: Sociologie-Psihologie, Pedagogie și Psihologie Școlară, Istorie, Fizică Aplicată, Marketing și Comerț Exterior (numerele 16-17 din 21 iunie - 5 iulie a.c.); Medicină, Stomatologie, Colegiul de Tehnică Dentară, Institutul de Învățământ și Cercetare "Școala Ardeleană" din Blaj (numărul 18 din 5-12 iulie a.c.); Limba și Literatura Română, Drept și Administrație Publică, Medicină Veterinară, Muzică, Facultăți cu profil tehnic, Colegiul Pedagogic pentru Instituitori, Institutul de Învățământ Superior și Cercetare Științifică "Nicolae Iorga" - Vălenii de Munte (numărul 19 din 12-19 iulie a.c.); Facultatea de Matematici Aplicate și Informatică, Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Andrei Mureșanu" - Brașov, Facultatea de Farmacie, Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Mihail Manoilescu" - Iași.

Cei ce doresc să intre în posesia acestor numere ale revistei "Opinia Națională" sunt rugați să se intereseze la sediile facultăților sau la Serviciul Difuzare al Editurii Fundației "România de Mâine", București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, telefon 675.68.45.

FACULTĂȚI ȘI COLEGII CU PROFIL FILOLOGIC

Având o durată a studiilor de 4 ani la cursurile de zi și 5 ani la cursurile cu frecvență parțială sau fără frecvență, facultățile din această ară de studii pregătesc, în sistemul dublei specializări, profesori, tradatori, interpreți, cercetători în domeniul literelor. Rețeașa facultăților cu profil filologic din cadrul Universității "Spiru Haret" și al filialelor sale are următoarea configurație: La București - Facultatea de Limba și Literatura Română; Facultatea de Limbi și Literaturi Străine; Bacău - Facultatea de Filologie; Cluj-Napoca - Facultatea de Limba și Literatura Română și Limbi Străine; Iași - Facultatea de Limba și Literatura Română.

Incepând cu anul universitar

1991-1992 specializările la facultățile de limba și literatura română sunt: română-franceză; română-engleză. În funcție de opțiunile viitorilor studenți, facultatea poate deschide și alte secții, de exemplu: română-latină; română-spaniolă; română-germană; română-rusă. Facultățile de limbi și literaturi străine organizează studiul limbilor franceză, engleză, putându-se opta și pentru germană, rusă, spaniolă, italiană, latină.

Planul de învățământ cuprinde discipline de pregătire generală, discipline de specialitate pentru prima specializare și pentru a doua specializare, discipline opționale pentru prima și a doua specializare, pre-

FACULTĂȚI ȘI COLEGII CU PROFIL DE BIOLOGIE, GEOGRAFIE, GEOLOGIE ȘI TURISM

Constituirea unor facultăți de acest gen, reprezentând un specific al învățământului organizat în stil de fundație, răspunde anumitor cerințe obiective de pregătire a unor specialiști în domenii de incontestabilă perspectivă în viitorii ani. În rețea Universității "Spiru Haret" aceste domenii pot fi studiate în următoarele facultăți: La București - Facultatea de Geografie, Geoecologie și Turism, Facultatea de Biologie, Facultatea de Agricultură și Zootehnice; Blaj - Facultatea de Geografie-Istorie; Bacău - Facultatea de Geografie-Istorie, Colegiul de Cadastru și Protecția Mediului; Brașov - Facultatea de Geografie-Istorie; Câmpulung Muscel - Facultatea de Geografie-Istorie; Râmnicu Vâlcea - Facultatea de Montanologie.

Înființarea acestor facultăți și colegii, urmărind accentuarea caracterului modern, actual al învățământului superior de specialitate se motivează prin necesitatea de a contribui la formarea unor specialiști cu o înaltă pregătire profesională, teoretică și practică și competitivi în domenii prioritare ale cercetării științifice și activităților practice din aceste domenii, precum și pentru învățământul preuniversitar și universitar de specialitate. Planurile de învățământ elaborate sintetizează experiența acumulată de membrii consiliilor științifice din aceste ramuri care intră în structura Fundației "România de Mâine", personalități cu experiență în organizarea și conducerea cercetării și a învățământului de aceste profiluri, tîne seama de tendințele de dezvoltare pe plan mondial și de cerințele societății românești în prezent și în perspectivă.

Pentru cei interesați, câteva detalii privitoare la aceste facultăți. Facultatea de Biologie, de exemplu, pregătește specialiști

FACULTĂȚI ȘI COLEGII CU PROFIL ARTISTIC

Universitatea "Spiru Haret" are în componență sa, la București, următoarele facultăți din domeniul artistic: Facultatea de Muzică, Facultatea de Arte Plastice, Facultatea de Teatru și Regie de Film, Facultatea de Artă Imaginei

sitar 1993-1994 sunt prevăzute cursuri de zi și cu frecvență parțială, cu durata de 5 ani.

La examenul de admitere se pot prezenta absolvenții oricărora școli medii (licee, școli normale, seminarii, școli militare de muzică) și, desigur, absolvenții liceelor de muzică. Probele de admitere constau din verificarea auzului muzical și a simțului ritmic, noțiuni elementare de teoria muzicii; solfegiu.

Planurile de învățământ și programele analitice sunt conce-

pute în aceeași structură cu cele utilizate la Academia de Muzică pentru secția respectivă. Personalul didactic este selecționat numai din actualul corp didactic al Academiei de Muzică. Examenele de an se desfășoară în trei sesiuni: aprilie, iulie și septembrie ale fiecărui an universitar. Prin grila Fundației "România de Mâine", studenților li se asigură multiplicarea cursurilor și a materialului didactic la toate disciplinele planului de învățământ.

FACULTĂȚI DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Starea de sănătate, nivelul dezvoltării și condiției fizice reprezintă indicatori ai calității vieții fiecărei națiuni, fapt pentru care educația fizică constituie obiect de studiu obligatoriu în planurile de învățământ de toate tipurile și gradele și nu întâmplător se elaborează în toată lumea programe de asigurare a unui nivel corespunzător de condiție fizică a populației, a diferite categorii de vîrstă. Pentru a se înscrie în aceste exigențe actuale și a contribui la realizarea acestor programe,

Universitatea "Spiru Haret" și unele filiale organizează următoarele facultăți de profil: La București - Facultatea de Educație Fizică și Sport, Colegiul de Antrenori și Monitori de Tenis; Brașov - Colegiul de Monitori de Schi și Antrenori de Tenis; Câmpulung Muscel - Facultatea de Educație Fizică; Iași - Facultatea de Educație Fizică (cu sediul la Piatra Neamț). Aceste facultăți și colegii își propun formarea de specialiști la nivelul standardelor internaționale care să fie capabili să conti-

COLEGIUL DE GERIATRIE "ANA ASLAN"

(Continuare din pag. 1)

- formarea de "formatori în gerontologie și geriatrie" care vor dobândi calitatea de a instrui la locul de muncă, în unități spitalicești, ambulatorii, instituții pentru vîrstnici (cămine, case de retragere etc.) și în rețea de asistență medico-socială primară, personalul care lucrează cu vîrstnici;

- calificarea în problemele vîrstei a 3-a a personalului care lucrează în favoarea vîrstnicilor în domeniul managementului, administrației, al elaborării de politici sanitare și sociale, habitatului, securității sociale, în sectorul juridic, ecologic etc.

Utilitatea formării și specializării în domeniul gerontologiei și geriatrie a personalului din rețea sănătății de stat cătă și a celor din sectorul privat care lucrează cu vîrstnici rezultă și din diversitatea și complexitatea deosebită a problemelor pe care le ridică asistența medicală și socială a populației vîrstnice. Între acestea menționăm:

- necesitatea investigării multidisciplinare a fiecărui caz, având în vedere acumularea de evenimente medicale, sociale etc. în decursul unei lungi perioade a vieții și care determină implicarea specialiștilor din mai multe domenii ale medicinii: neurologie, cardiologie, reumatologie, psihiatrie, urologie, oncologie etc.;

- necesitatea cunoașterii aprofundate a particularităților psihosomatice ale involuției de vîrstă și a patologiei de vîrstă în corelație cu influența factorilor din mediul înconjurător și a factorilor comportamentali;

- rolul important pe care îl deține asistența socială a vîrstnicilor, în cadrul îngrijirilor pe termen lung, având în vedere numeroasele pro-

nue tradiții valoroase ale sporului românesc.

Planurile de învățământ sunt astfel concepute încât să asigure un raport armonios între pregătirea fundamentală, bazată pe disciplinele biomedicale, psihopedagogice, metodice, precum cea de strictă specialitate. La facultăți în primii doi (și, respectiv, trei ani) se asigură pregătirea de bază, iar în ultimii doi ani specializarea într-o ramură sportivă pentru obținerea profilului de antrenor, categoria a II-a. Corpul didactic este constituit din cadre de specialitate cu grade didactice universitare și titluri științifice, cu rezultate remarcabile în învățământ, în cercetarea științifică și în activitatea sportivă.

Absolvenții facultăților vor putea fi încadrați ca profesori de educație fizică pentru toate tipurile și gradele de învățământ, inclusiv pentru învățământul special, ca antrenori pentru sportul de performanță, precum și ca specialiști în turism și mișcarea "Sportul pentru toți".

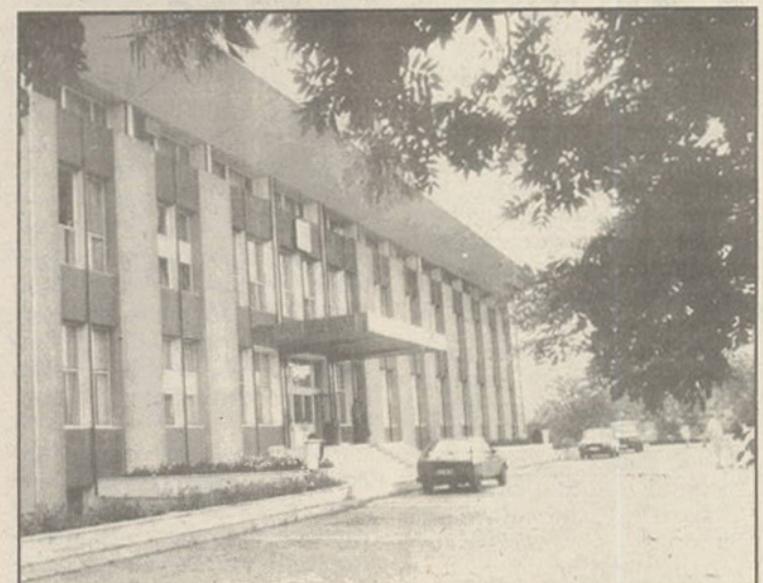
O atenție deosebită se acordă și pregătirii studenților ca viitori cercetători, prin discipline specifice ca Metodologie cercetare, Statistică, Informatică sportivă. Pe parcursul studiilor anilor de învățământ, studenții vor fi îndrumați în activitatea de cercetare științifică, iar cei mai merituoși vor putea fi angrenați în activitatea de cercetare a catedrelor.

Admiterea în facultățile de acest profil, curs de zi și cu frecvență parțială, se realizează pe baza unui test psihologic și a unui test de specialitate care verifică atenția, memoria motrică și coordonarea.

lor vîrstnici, ceea ce reclamă și strânsa cooperare între personalul apartinând asistenței medicale cu cel de asistență socială;

- se prevede o extindere a îngrijirilor pe termen lung acordate vîrstnicilor, odată cu creșterea numărului acestora (3,6 milioane în prezent față de 1,4 în 1950) și mai ales a celor de 75 ani și peste, fenomen demografic descris în tările dezvoltate și prognosticat pentru toate țările în curs de dezvoltare.

Considerăm că enunțarea acestor câteva aspecte ale problematicii medico-sociale a omului vîrstnic oferă posibilitatea unei mai bune înțelegeri a necesității de a forma, specializa și perfecționa în domeniul gerontologiei și geriatriei personalul care lucrează cu vîrstnicii, premisă de bază în aplicarea măsurilor având ca scop ameliorarea grabnică și durabilă a stării de sănătate și a calității vieții vîrstnicilor din țara noastră.

INTERPRETĂRI GEOPOLITICE infirmate de istorie

În numeroase studii este invocată "geopolitica", termenul fiind cuprins în diverse sintagme ca "echilibru geopolitic de putere", "situație geopolitică mai puțin stabilă", "sfere geopolitice tradiționale" etc. Foarte adesea, contextul nu explică semnificația atribuită geopolitică, ceea ce presupune că cititorul este perfect avizat asupra acesteia.

Prezumția este generatoare de neclaritate, deoarece semnificația geopolitică a avut o anumită dinamică, pe parcursul căreia a înregistrat interpretări atât foarte diverse, cât și de maximă nocivitate.

Termenul de geopolitică a fost creat de suedezul Rudolf Kjellen, profesor de drept la Universitatea din Uppsala (Suedia). În lucrările sale Marile puteri (1905), Statul ca formă de viață (1916), Kjellen afiră că statele și relațiile dintre ele se formează sub influența factorilor geografici.

O tendință interpretativă caracteristică a fost aceea a identificării mediului geografic sau a portiunii din el prin a cărei posesie se obține dominația lumii. O primă formulare în acest sens a fost cuprinsă în sintagma "Cine stăpânește mările, stăpânește lumea". Teza a fost susținută, printre alții, de americanul A.T. Mahan în *Influența forței navale asupra istoriei*, de amiralul englez F. Colomb în *Războiul naval, experiență și principiile lui de bază*, de germanul von Tirpitz etc.

La începutul deceniului al treilea, generalul italian G. Douhet, în lucrările sale *Dominarea aerului și Profețiile Casandrei*, lansează teza "stăpânirii aerului", evident, printr-o aviație puternică, pentru ca, în deceniul al noulea, invocându-se si-

militardinile care ar exista între spațiile maritim, aerian și cosmic, generalul american T.D. White să formuleze ideea "controlului Cosmoului". El afirma în acest sens: "Cine are capacitatea să controleze spațiul (Cosmosul-n.n.) va avea, de asemenea, capacitatea să exerceze controlul suprafetei Pământului".

Dintr-un alt unghi, geopolitica a fost interpretată ca doctrina despre determinarea politicii de către factorii geopolitici; formulările cele mai monstruoase au apărut în cel de-al treilea Reich, unde geopolitica a devenit "știință despre stat a național-socialismului". Teoreticienii germani ca F. Ratzel, A. Grabowsky, A. Haushofer au scris numeroase lucrări pentru a justifica "setea de spațiu" a hitlerismului. Ratzel concepea statul ca un organism legat de legile creșterii spațiale, acest autor fiind cel care a lansat ideea "hotarelor naturale" și teza "spațiului vital".

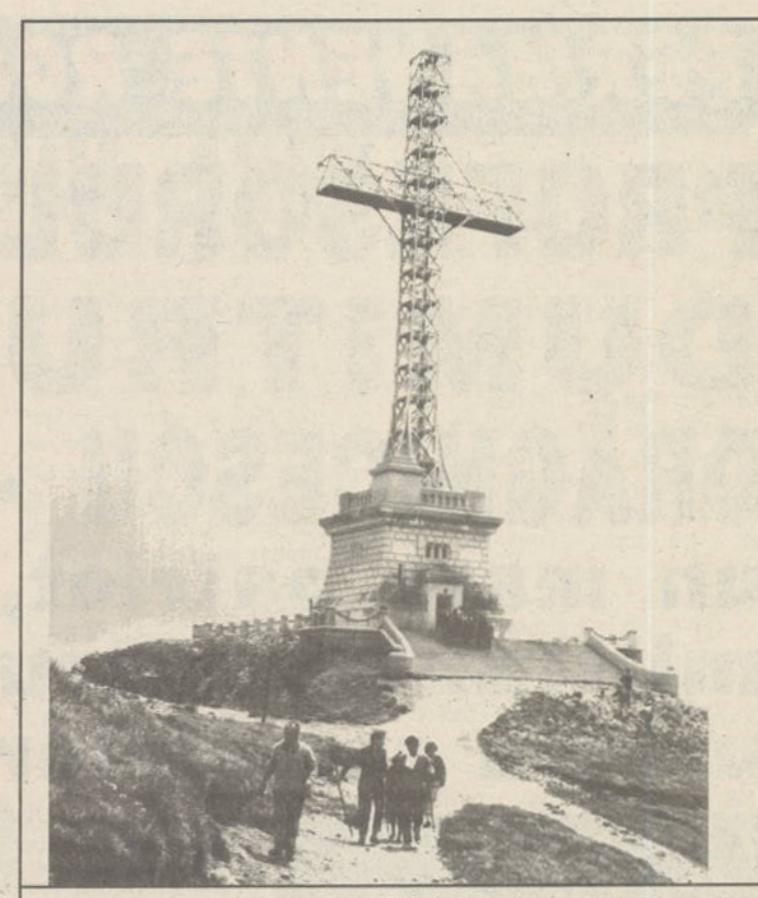
În prezent, în multe cazuri, termenul geopolitică desemnează simbioza dintre anumite caracteristici geografice ale unei regiuni, interesele care se polarizează în acest spațiu și politicile față de el. Un exemplu semnificativ, în acest sens, îl constituie zona Golfului. Zona cuprinde 22 de state, în care se includ toate statele mari producătoare de petrol din Oriental Mijlociu, precum și state din Africa și Asia care, prin poziția lor geografică, pot controla căile de comunicație maritimă către sursele de petroli.

În Europa, interpretările geopolitice merg pe alte făgăduiri. Astfel, fostul președinte al S.U.A., R. Nixon, în articolul său *Is America a Part of Europe?*, apreciază că situația poli-

tică instabilă și dificultățile economice din Europa de Est și fosta Uniune Sovietică pot face ca "regiunea să se transforme într-o cursă a demolărilor geopolitice". După cum se observă, nu factorul geopolitic este apreciat ca promotor al schimbărilor, ci factorii politici și economici, la aceștia adăugându-se, în opinia lui Nixon, un "vacuum de securitate în Europa de Est".

Sunt însă și interpretări geopolitice care reiau teze infirmate și chiar condamnate de istorie. Este vorba de exacerbarea determinismului geografic și interpretarea lui ca factor decisiv al configurației statului. Reamintindu-ne că, după primul război mondial, Ratzel susținea că Germania ar dispune de un teritoriu de 9-10 ori mai mic decât spațiul geografic necesar și că această "lipsă de spațiu" nu s-ar putea rezolva decât printr-o politică de expansiune, nu se poate să nu remarcăm similitudinea concepției menționate cu unele idei vănturate în publicistica maghiară.

Astfel, Boris Kalnoky, reia teza "spațiului vital", pe care o susține în articolul *Spațiul vital solicitat pentru minoritatea maghiară*. Ideea este împărtășită și explicată și de vice-președintele Forumului Democratic Maghiar, care, potrivit publicației "The Christian Science Monitor", afirmă că "o parte din cei 2,7 milioane de unguri care trăiesc în condiții dificile în unele locuri cum ar fi Slovacia, România și Serbia ar putea fi mai bine integrati într-un fel de Ungaria Mare". Un apărător al "spațiului vital" al ungurilor este Istvan Csurka, care însă nu a definit, deocamdată, etapele în care urmează să se realizeze acest spațiu. În aceeași ordine de idei, Zolesak

Monumentul de pe vârful Caraiman din Bucegi.

Istvan, președinte asociat al Uniunii Mondiale Ardeleni, afirmă în "Magyar Nemzet": "Guvernul Ungariei nu frontierele României trebuie să le garanteze, ci trebuie să obțină garanția destrămării acestor frontiere". La rândul lui, Ernö Raffay, adjunct al ministrului apărării, spune: "Am putut porni un război împotriva a trei din cei 7 vecini ai noștri dar ar fi ridicat dar și deosebit de periculos, în primul rând pentru Ungaria. Experiența istorică o atestă cu prisosință.

O altă interpretare deformată a mediului geografic o face deputata Izabela Kiraly, care, într-o emisiune de televiziune, a afirmat: "Bazinul carpatice este destinat unei singure țări, iar această țară este, firește, Ungaria". Deputata de la Budapesta ne asigură că "pentru etnile din acest bazin, deci și pentru românii din Transilvania, va fi foarte bine: români, slovacii și alții vor putea fi liberi și fericiți. Nu în România sau Slovacia, ci în Ungaria". Trebuie subliniat că afirmațiile menționate au primit re-

plici chiar în presa maghiară. În "Népszabadság", Bodor Pál se întrebă retoric: "Cum poate cineva, care pornește de la logica sentimentului național, să presupună că cele 6 milioane de români din Transilvania ar fi mai liberi și mai fericiți în Ungaria decât în România...?" Remarcă este de bun simț, ea dovedind că sunt și evaluări lucide asupra situației din "bazinul carpatice".

Desigur, nu există numai deformări. Conceptul geopolitică fiind des utilizat, el trebuie să aibă un conținut logic și de largă acceptabilitate. Ni se pare că acesta ar fi relația între un anumit spațiu geografic și politice care se dezvoltă în interiorul lui și din exterior asupra lui. Este o relație de tip "feed back", în care fiecare termen primește și emite impulsuri, ceea ce nu justifică o absolutizare a niciunui din ei, iar efectul este de natură emergentă, depășind o simplă însumare aritmetică a elementelor parțiale.

■ Dr. Traian GROZEA

RĂZBOAIE VIITOARE

Efortul de a prevedea izbucnirea și caracterul unor viitoare războaie reprezintă o cerință importantă a strategiei militare. Acestei cerințe încercă să-i răspundă cartea colonelului Trevor N. Dupuy, apărută la începutul anului 1993 în S.U.A.*. Autorul, cunoscut prin lucrările sale anterioare, este considerat un specialist în domeniul cercetării conflictelor armate cu ajutorul tehnicii de calcul. Metoda sa constă în conceperea și aplicarea unui model de evaluare cuantificată a factorilor, cuprinzând 73 variabile de luptă, cărora le acordă coeficienții de calcul meniți să determine aspectele cantitative și calitative ale raportului de forțe.

În ultima sa carte, Trevor N. Dupuy ia în considerație zece "zone fierbinți" de pe glob unde ar putea izbuci războaie în următoarele cinci ani. În ordinea prezentată de autor, acestea ar fi: 1) al șaselea război arabo-israelian; 2) al patrulea război dintre India și Pakistan; 3)

un război civil în Rusia; 4) un al doilea război în Africa Australă; 5) al treilea război în Golful Persic; 6) un al doilea război în Peninsula Coreeană; 7) un război sandinist în America Centrală; 8) un război între Ungaria și România pentru Transilvania; 9) un război între Egipt, Libia și Sudan; 10) un război între Rusia și China. Fiecare dintre aceste războaie este analizat pe baza unor date istorice, a unei conjuncturi politice ipotetice și a unei estimări asupra potențialului militar al părților beligerante, de unde decurg predicțiile asupra desfășurării operațiilor și dezondământului conflictului armat.

Procedând astfel, autorul construiește scenariul "războiului pentru Transilvania", care, în final, "va lăsa ambele țări nefericite și nemulțumite". Filmul evenimentelor se desfășoară după cum urmează.

Ungaria declanșează "prin surprindere" acțiunile militare împotriva României, pentru a veni în sprijin

nul populației maghiare "oprimate" din Transilvania. Statul-major maghiar, "care planificase un asemenea război de ani de zile", execută ofensiva cu toate cele trei corpușe de armată de care dispune, totalizând 5 brigăzi de tancuri și 12 brigăzi de infanterie moto. Armata română din Transilvania, folosind numai forțele din organica sa, trece la apărare cu 2 divizii de tancuri și 4 divizii de infanterie moto. Surprinsă cu o pregătire incompletă, armata română pierde "bătălia frontierelor" pe aliniamentul Satu Mare-Oradea-Arad-Timișoara și este obligată să se retragă, pierzând succesiiv toate luptele cu trupele ungare.

Potrivit scenariului, după o lună de la declanșarea războiului, Ungaria își atinge scopul propus, ocupând partea de nord-vest a Transilvaniei, inclusiv orașele Cluj și Timișoara, luând sub control o suprafață aproximativă egală cu cea care i-a fost atribuită prin Dictatul de la Viena din august 1940. Ostilitățile vor înceta sub presiunile Comunității Europene și Consiliului de Securitate al O.N.U. Armatelor ungare vor fi obligate să se retragă pe vechea frontieră dintre Ungaria și România.

Studiul colonelului american provoacă, desigur, unele nedumeriri și comportă câteva observații de fond. Cum se explică succesul militar atât de facil atribuit părții

ungare? El se explică, după părerea mea, prin trei elemente: modul de evaluare a raportului de forțe, importanța acordată factorului surprindere, superioritatea calitativă atribuită armatei ungare în domenii cum sunt pregătirea trupelor și comandanților, înzestrarea tehnică etc.

În ceea ce privește raportul de forțe, autorul face mai întâi o evaluare globală, favorabilă părții române, dar apoi, în desfășurarea operațiilor, își schimbă opțiua, luând în considerație numai forțele și mijloacele armatei române din Transilvania, pusă în situația de a se lupta cu întreaga armată ungă. Or, se știe că o armată modernă trebuie să aibă capacitatea de a executa manevre pentru a realiza un raport de forțe favorabil pe direcțiile cele mai importante.

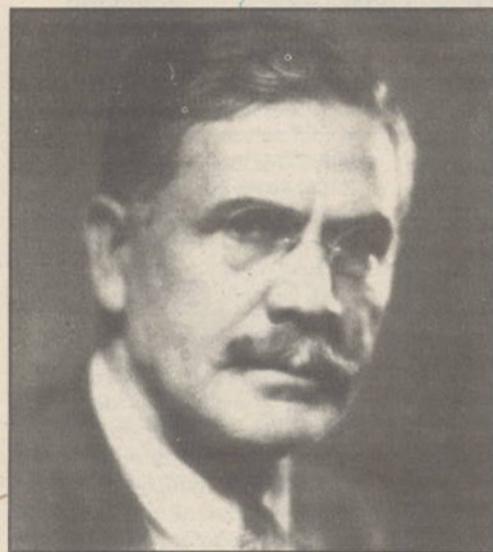
Realizarea surprinderii în declanșarea războiului are, într-adevăr, o importanță deosebită în arta militară. Numai că nu se vede cum ar putea realiza Ungaria o surprindere pe plan strategic atât de ușor, având în vedere teritoriul ei relativ redus și terenul lipsit de acoperiri, mai ales spre granița de est, precum și politica "cerului deschis" stabilită între cele două țări.

Elementele de superioritate calitativă sunt relevante în desfășurarea acțiunilor de luptă. Astfel, autorul cărții menționate, deși apreciază

* Col. Trevor N. Dupuy, U.S. Army (Ret.), Future Wars, Warner Books, New York, 1993.

PERMANENȚE ROMÂNEȘTI

PROFESORUL DUMITRU DRĂGHICESCU - un mare patriot, militant pentru unirea românilor

scopul pe care și-l propunea (Union des Pays danubien) iar redactarea statutului de ființare i-a revenit lui Nicolae Titulescu. Tot lui Titulescu i s-a datorat și tipărirea lui. "Ne întâlneam cu colegii sărbi și bulgari la Cafă Voltaire și amintea gânditorul către sfârșitul zburătoriei sale vieți. Am organizat întâlniri regulate. La aceste întâlniri discutam, se țineau conferințe informative cu subiecte politice, economice și sociale. Cel mai strălucit dintre conferenția (printre care studentul C. Mandrea) era firește - Titulescu. Duca, trecându-și doctoratul, ne-a părăsit, plecând la București. Din aceste întâlniri a rezultat alcătuirea unei asociații studențești: <<Union des Pays danubien>> cu scopul eliberării noastre solidare. Statutul asociației a fost redactat de către Titulescu. Și cum printre noi tot el era cel mai cu dare de mână, deși nici el nu era bogat, am tipărit acel statut cu banii lui."

Activitatea acestei Uniuni a fost deosebit de intensă, iar formele de a se susține drepturile popoarelor pe care tinerele intelectuali le reprezentau erau printre cele mai diverse. Drăghicescu, printre altele, a publicat, în coloanele reputată reviste engleză "Contemporary Review", un amplu și documentat studiu asupra procesului de maghiarizare forțată a populațiilor cehi, slovacii, sărbi și românești din imperiul habsburgic.

Se știe că, spre sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea, șovinii maghiari au declanșat - în presă internațională - o campanie furibundă împotriva ideii de stat multinațional care caracteriza regatul ungur. Printre aceștia se remarcă, prin rol și denaturare de fapte, contele Albert Áppony și Albert Geysmann. Aceștia, într-o suita de articole publicate în presă occidentală ca și în dialoguri cu diferite personalități, voiau să convingă țările apusene că în Corona "Sfântului Ștefan" nu există decât o singură națiune omogenă, care este națiunea maghiară; că acțiunea secolelor să-ă derulat contopind rasile cu cea ungără și rezultând o nouă naționalitate, care numără peste nouăsprezece milioane de suflete, "animate de aceleași idealuri" și având aceleași aspirații. În consecință, efortul unor luptători ai naționalităților din regat nu se mai justifică, iar ideea autonomiei și desprinderii din imperiu constituie un pericol pentru echilibru European.

Dumitru Drăghicescu, sprijinit de Elena Văcărescu și încurajat continuu de personalități progresiste franceze, în studiu "Viitorul popoarelor din imperiul austro-ungar", demonstra că, în legătură cu această idee, Europa se află în fața unui fals național. Uzând de metoda demografică și invocând structura populației după criteriul etnic, sociologul precizează că unsprezece milioane de persoane de naționalitate nemaghiară sunt dominate de aproxiativ opt milioane și jumătate de maghiari. "Înainte de toate - se adresa el în special englezilor - permiteți-mi să demască realitatea deplorabilă care stă la baza liberalismului constituțional al maghiarilor și care este într-o complicitate perfidă cu aceeași <<acțiune a secolelor>>. Oricine care știe că de puțin despre situația internă a regatului ungur, este surprins în mod dureros de nedreptatea monstruoasă a sistemului său politic.

Așa-zisa "acțiune a secolelor" și prezinta nouă naționalitate maghiara", cu aspirații identice și cu "idealuri patriotic de același fel", reprezentau, de fapt, acte de opresiune șovine și echivalau cu

practici de forma "despotismului asiatic". Fiindcă, guvernările de la Budapesta exercitau cele mai draconice tipuri de deznaționalizare și întrețineau xenofobia șovină la scară generală. Acestea - notează Drăghicescu - se manifestă la toate nivelurile și au cuprinz toate tipurile de activități. Mai întâi școala. Așa cum o atestă situația în teritoriu, învățământul public din imperiu a fost profund afectat de măsurile șovine ale autorităților maghiare și, în realitate, a constituit un mijloc nociv al procesului deznaționalizării forțate. Astfel, scrie autorul, "slovaci nu mai au nici măcar o școală secundară în țara lor" și nu există "o școală secundară în care să se predea limba lor". O situație similară se constată și în Transilvania. Români de aici erau suși unor interdicții cu caracter exclusivist și erau sistematic îndepărtați de la învățământ cu un dublu scop: mai întâi, pentru a-i menține într-o stare de inferioritate culturală față de cei de naționalitate ungură și, deși, pentru a nu formula pretensiile de ascensiune socială, iar, în al doilea rând, pentru a-i determina să se maghiarizeze. "Statul - nota Drăghicescu - pună toate piedicile imaginabile în calea acestor școli (românești - n.n.). El le închide, le suprimă sau, dacă nu poate să facă ceva mai bun, le maghiarizează. Români care plătesc impozite sunt forțați să plătescă în afară de cheltuielile școlilor românești, în plus și cheltuielile școlilor maghiari, care au fost create și sunt frecventate de un număr foarte mic de elevi maghiari. Din 1879, guvernul a impus limba maghiară în școlile românești. Acele cadre didactice care nu manifestă un exces de zel în perfecționarea elevilor lor în limba maghiară sunt persecutate și concediate". Autoritățile de la Budapesta n-au admis ființarea unor școli secundare românești în Arad și Carașești, iar pe cea din Beiuș au maghiarizat-o. De asemenea, n-au acceptat crearea unei universități românești, iar societățile științifice au fost suprimate, confiscați și sechestrându-și bunurile.

ile.

Sistemul electoral a constituit un instrument de exclusivism xenofob și mai despotic. Fiindcă, legea dreptului la vot considera populația ungară, în ansamblu ei, de origine nobilă și, deci, având drept de vot fără orice excepție. În schimb, populația românească, pentru a putea să-și exercite dreptul de alegător, trebuia să plătească o taxă "de sase ori mai mare" decât ungurii din orașe și "de nouă ori mai mult decât maghiarii din restul regatului" și, deoarece țărani români, din cauza situației lor nedrepte de inferioritate, sunt totdeauna săraci, ei rămân în afara registrelor, deși sunt într-o majoritate covârșitoare. În felul acesta, dreptul la vot, care este singura dovadă a drepturilor civile, le este refuzat. "Falsul electorat atinge apogeul, iar constituția se transformă într-un simplu joc de cuvinte. Astfel, patru județe și cincisprezece orașe în care locuiesc maghiari "au dreptul de a alege treizeci și cinci de deputați, pe când cele unsprezece județe românești nu pot desena decât treizeci de deputați".

Dar, acțiunea de oprimare s-a extins și asupra dreptului de asociere, ca și asupra libertății de exprimare.

La rândul ei, presa și, în general publicistică, au fost supuse unei oprișuri sistematice, cu toate că atât în Slovacia, cât și în Transilvania funcționa o lege a presei și existau prevederi privitoare la libertatea de exprimare, dar care n-au fost respectate niciodată. Drăghicescu invocă fapte care atestă că presa românească a fost metodic supusă persecuției politice, iar editorii ziarelor au suferit detenții și privări de libertate pentru motive imaginare. Dar, pentru ca acțiunea de maghiarizare să reușească și pentru ca aceasta să se facă prin justiție, autoritățile ungare au suprimat curțile de asesori în care erau magistrați români, înlocuindu-i cu asesori unguri, transformând justiția într-un mijloc de "asasinare națională".

Activitatea patriotică a lui Dumitru Drăghicescu s-a amplificat considerabil în perioada primului război mondial, ea vizând atât celelalte provincii ocupate vremelnic, cât și zonele locuite de români din țările vecine, aspecte asupra căror ne vom opri într-o analiză separată.

■ Virgilii CONSTANTINESCU

ION IONESCU DE LA BRAD, ctitor al învățământului agricol modern românesc

175 ani de la naștere

Personalitate complexă prin pregătire și preocupări, Ion Ionescu de la Brad a manifestat un viu și constant interes pentru pregătirea cadrelor de specialitate atât de necesare agriculturii românești din epoca modernă.

În contextul încreșterii de progres economic marcat în primele decenii ale secolului al XIX-lea de înălțarea monopolului otoman, un revîrtemînsteră producției de bunuri s-a produs, urmat și de o suita de măsuri menite să transforme gândirea și atitudinea țărănumi română față de propria sa muncă. În acest spirit, concepția și activitatea lui Ion Ionescu de la Brad deveneau mai mult decât salutare. Măsuri reformatoare inițiate de Gheorghe Lazăr, Gheorghe Asachi în învățământul românesc se cereau amplificate și diversificate. La Academia Mihăileană din Iași, unde, după terminarea cursurilor gimnaziale, Ion Ionescu de la Brad devenise stipendiat (subvenționat-sponsorizat) apoi și profesor, manifestă preocupări de modernizare a învățământului dar în 1838 ajunge în Franța trimis de domnitorul Mihail Sturdza. Aici, renumitul specialist în agricultură - Mathieu de Dombasle - avea să exercite o influență binefăcătoare asupra Tânărului învățăcel român - Ion Ionescu - în Scăola de la Roville, completată și de ferma experimentală.

Reîntors în țară, în 1841, cu o solida pregătire teoretică și practică, Ion Ionescu predă cursurile de știință

tul de cultură, pentru care Ion Ionescu depunea eforturi susținute de-a lungul, trebuia să răspundă și de aplicații practice din ferma-model care țineau de catedra sa.

După exilul în Turcia (1848-1857) și Unirea Principatelor Române (1859), Ion Ionescu se pregătea pentru deschiderea școlii de agricultură de la Pantelimon, de lângă București, al cărei proiect capătă viață abia în 1865, după aplicarea Legii agrare (14 august 1864) prin care s-a emancipat țărâmea aservită și s-a efectuat prima improprietăre.

După părerea lui Ion Ionescu învățământul agricol românesc modern trebuia astfel structurat: 1) O școală superioară de agricultură, una pentru toată România, cu șase profesori de agricultură și de științele accesoriei agriculturii; 2) Trei școli de agricultură practică, una la Pantelimon, alta la Craiova și a treia la Iași, cu șefii de cultură și învățătorii practice și cu câte 20 de elevi bursier de fiecare școală. Elevii de la aceste școli vor trebui să aibă trecute clasele primare; 3) Dintre profesorii de agricultură, căte unul de fiecare seminar pentru predarea la seminaristi, peste 1200 la număr, al unui învățământ agricol apropiat cu destine și trebuințele lor; 4) Din opt ferme-școală, căte una în fiecare zonă a României, pentru formarea uvrierilor (lucrătorilor) celor mai capabili de care se simțește trebuință la fiecare cultivator". Ion Ionescu de la Brad nutrea ferma convingere că nu poate fi concepută o agricultură prosperă fără îmbinarea strictă a științei cu practica. De aceea, în proiectul său arată: "Demonstrarea practică a agriculturii are: 1) pe lîngă învățământul superior o fermă experimentală, una pentru toată România; 2) căte o fermă-model pentru cultura mare și mică la Pantelimon, Craiova și Iași; 3) căte o fermă mică-model la fiecare seminar și 4) căte o fermă mare în fiecare zonă din cele opt ale României. În calitatea sa de director al Institutului de Agricultură de la Pantelimon s-a adresat în numeroase rânduri directorului general al Ministerului Agriculturii cu propuneri deosebite de semnificative privind dezvoltarea și optimizarea procesului de învățământ. În baza propunerilor făcute de Ion Ionescu de la Brad, Ministerul Agriculturii aproba organizarea fermei de la Pantelimon în următoarea structură: 1) O fermă experimentală; 2) O fermă-model pentru îmbunătățirea culturii mici; 3) O fermă-model pentru îmbunătățirea culturii celei mari cu un atelier de reparări și montarea mașinilor agricole, o văcărie, oierie, porcărie, îngrășatul vitelor, o prisacă, piscicultură, irigație și drenarea fânețelor. În culturi speciale urmau a fi, deocamdată, următoarele: a) grădinăria cu toate ramurile ei; b) cultura hameiului; c) cultura viei; d) pepiniera de duzi și viermilor de mătase; e) pădurăria.

Îată, aşadar, complexitatea organizării unei ferme care avea să constituie și un fel de stație-pilot pentru cercetarea, studierea și învățarea celor ce frecventau cursurile Institutului de Agricultură de la Pantelimon, din Ianuarie 1865. După retragerea sa de la Pantelimon oarecum dezamăgit de neînțelegerile unor înalți funcționari de resort și greutățile financiare ivite, în perioada 1867-1870 tipărește manualul (un autentic curs universitar) intitulat cu modestia-i caracteristică, Lecții elementare de agricultură și în 1869 se retrage la Brad, ultima speranță pentru înființarea unui învățământ agronomic după modelul celui de la Roville din Franța. La Brad-Negri-Roman (astăzi Bacău) Ion Ionescu de la Brad întemeiază o școală particulară de agricultură pe propria moșie, recent cumpărată de la Episcopia Românului prin licitație loială, la care programul cursurilor se desfășură în trei trepte pregătitoare: 1) învățământul elementar (cunoștințe de citire, scriere, socotire); 2) cunoștințe de agricultură teoretică și 3) cunoștințe de agricultură practică. Cursurile aveau durată de trei ani de școlarizare, dar școala înființată a funcționat doar doi ani (1871-1873), primul începând cu 10 elevi și ultimul sfârșind cu un singur elev, din motive lesne de înțelese (atât de ordin material, cât și interesei scăzute a cursanților). Eșecul școlii particulare de la Brad l-a determinat pe Ion Ionescu să stimuleze pregătirea teoretică a copiilor din Școala rurală din comuna Călinești, prin înființarea așa-numitei "Case de Crătare școlară", care însemna o recompensă bănească, din veniturile sale, acordată elevilor pentru fiecare notă bună obținută în anii de școlarizare.

Multe ar fi de adăugat referitor la preocuparea lui Ion Ionescu de la Brad față de învățământul agricol modern, OMUL care știa că puțini alii în epocă să îmbine armonios știința cu tradiția.

Prin talentul său pedagogic, prin dăruirea totală, prin receptivitatea și interesul organizatoric a diferitelor forme de învățământ agricol, Ion Ionescu de la Brad rămâne citorul școlii românești moderne de agricultură.

■ Prof.dr. Ioan CIUTĂ - Bacău

VIITORUL ROMÂNIEI NU POATE FI UN MODEL RETARDAT!

ECONOMIA ROMÂNIEI ÎN ANUL 1938

IV. INDUSTRIA

Industria din perioada interbelică (1920-1939) se impune drept cel mai activ și avansat sector al producției naționale, motorul mișcării principalelor procese economice ale țării, ce trece în prim planul disputelor și teoriilor economice, al proiectelor de dezvoltare dar și al acumulărilor de putere financiară împreună cu sectorul bancar.

Problema agrară, spre surprinderea celor avizați, în loc să se rezolve, cum se sperase la 1921, dobândea noii înfățișări, unele cu accente grave; dar ea nu mai prezinta pericolul răscoalelor; personificare a cauzelor răului (exploatare, nedreptăți, mizerie), moșierul și arendașul său dispăruseră sau aproape dispăruseră prin exproprie. Agricultura, la rândul său, trece și ea pe plan secundar după secole de predominare în viața economică; dar nu numai din motive sociale, ci și economice: randamentele la ha., și așa mici, se reduc iar criza agrară îi diminuează substanțial participarea la venitul național; se micșorează contribuția agriculturii la valoarea exportului la 25-40% față de 80-90% înainte de 1914; locul său prioritar este luat de produsele petroliere și forestiere, ce acoperă, în unii ani, până la 60% din export.

Nimeni nu se îndoia de necesitatea promovării industriei; din contră, divergențele teoretice ale economistilor și cele programatice ale marilor partide politice constau doar în metode, priorități și mijloace: industria bazată pe și limitate numai la resursele naturale proprii sau și importate; pe ramuri ușoare sau și grele; cu capital prioritar național sau cu mijloace financiare externe fără îngrădire etc.

Pe lângă acestea, politica de protejare și încurajare a industriei, susținută ferm de Partidul Național Liberal - care a guvernat majoritatea intervalului interbelic - a alimentat o rentabilitate ridicată a întreprinderilor industriale; chiar și în perioada cea mai grea - a crizei economice mondiale (1929-1933) - industria românească înregistrează una din cele mai mici scăderi cantitative din Europa. Dar creșterile în cele două decenii sunt evidente; după încheierea refacerii - 1924-1925 - până la 1938, ritmul mediu anual de creștere a depășit 5%. Toate acestea formau argumente în plus privitoare la vitalitatea și eficiența activității industriale față de vulnerabilitatea și debilitatea celei agricole țărănești, devenită dominantă după 1921.

O imagine concretă a creșterii și dimensiunii producției industriale constituie cantitatea câtorva mărfuri reprezentative:

Criza economică din 1929-1932 a impus restricții mari la importul de

importate. "Creșterea producției industriale - conchide M. Arcadian, cercetătorul industrializării românești - nu a avut ca temei o creștere a puterii de consumație, ci numai o compensare a micșorării importului datorită restricțiilor..." (Encyclopédia României, vol. III, pag. 820).

Stăpână pe piața internă, industria acopera, la 1938, cca. 80% din cererea solvabilă de bunuri de consum industriale față de 60% în 1929 și 40% în 1924. La mijloace de producție, necesitățile erau satisfăcute - de instalații și mașini - în proporție de 15-20%, partea predominantă fiind importată.

Structura însăși a industriei mecanizate chiar de la fondare - cu peste jumătate de secol în urmă - era profilată pe ramurile alimentare și ușoare; chiar și perioada de după 1932 până la 1938, în care se dezvoltă subramuri de mașini și instalații, electrotehnice, chimice - avioane militare, armament ușor, locomotive și vagoane de cale ferată, motoare electrice și cu combustie internă etc. - nu schimbă prioritatea ramurilor alimentare și ușoare, deținătoare a 52% din valoarea producției.

De altfel, industria românească, de la nașterea sa, indiferent de meandrele politicii industriale a diferitelor guverne, a fost concepută, proiectată numai pentru a asigura piața internă; o industrie de autosatisfacție națională, fără veleități de ieșire pe piața externă; pentru că România "nu putea fi o țară industrială". Doar ramurile de extracție - petrolieră, forestieră, intermeiate pe resurse naturale, dintre cele mai ieftine din Europa, puteau debita la export combustibili și materii prime competitive pe piața externă.

Ramurile de prelucrare cu către erau mai protejate pentru a se dezvolta cu atât relaxau prețul de cost și ridicau pe cel de vânzare mult peste prețul mondial, ceea ce bloca accesul și succesul în competiția pieței externe. Handicapul, în afară de efectele negative ale protecției, constă în tehnică și tehnologie înțărziată, calitate sub cea optimă, serii și cantități reduse sub gradul de eficiență. Deși prețul forței de muncă era mult mai scăzut ca în industriile occidentale, el nu putea compensa celealte dezavantaje și obstacole, inclusiv de organizare, specializare, disciplină.

Concurența în cadrul ramurilor a condus la sporirea capacitaților de producție, care erau însă folosite în vremurile cele bune numai în proporție de 40-60%, proporții stabilite și prin convenții de cartel, care limitau producția strict la nivelul cererii scăzute interne. În 1938, fiind

pe locitor revenea la cca. 90 dolari, unul din cele mai mici din Europa. Gradul de industrializare se exprimă și în valoarea producției industriale pe locitor; în mărci germane, aceasta era în România, de 130, în Franță - 950, în Germania - 1100, în Anglia - 1550 (Encyclopédia României, vol. III, pag. 830).

Capitalul a constituit permanent o problemă, cel mai mult provenind de peste graniță, dar plasat mai întâi nu în ramurile transformatoare ale economiei, ci în întreprinderile cele mai rentabile. Singur statul, ca reprezentant al intereselor naționale, putea orienta industria spre o dezvoltare corespunzătoare. Pro-

blema cheie a desfășurării industrializării și a perspectivelor sale se rezuma, în primul rând, la capacitatea pieței interne, cea externă fiind exclusă; or, aceasta se sprăjinea pe piața rurală, a 4/5 din populație, care în intervalul interbelic în loc să se extindă s-a restrâns. De unde și concluziile analizei lui Virgil Madgearu în anul 1940: "Cât timp capacitatea de absorbție de fabricate a pieței rurale este redusă, iar expansiunea ei se face lent și urmează un curs accidental... posibilitățile de industrializare vor rămâne limitate".

■ Prof. dr. Victor AXENCIUC

Dialogul nostru cu diaspora românească

Ca să situăm cum se cuvine problema, cred că trebuie să ne referim de la bun început la însemnatatea diasporii românești sub aspect cantitativ. Ea numără în prezent aproximativ zece milioane de persoane, ceea ce înseamnă cam patruzeci și trei la sută din populația țării. Ponderea cea mai mare o au românii care trăiesc în țări limitrofe cu România (Republie Moldova, Ucraina, Ungaria, Republica Federală Iugoslavia, Bulgaria) ca și în Grecia, ca urmare fie a unui proces istoric de migrație, fie ca rezultat al unor anexiuni teritoriale, precum răpirea de către Uniunea Sovietică în 1940 a Basarabiei, Bucovinei de nord și a ținutului Herței. Alte comunități românești destul de importante se află în țările vest-europene, în Statele Unite ale Americii și Canada, în Israel, în Argentina și Brazilia sau în Australia. Cum era și firesc, fenomenul emigrării a avut de-a lungul timpului cauze și motive diferite. Înainte de primul război mondial bunăoară, ardeleni săraci plecau în America de nord să găsească de lucru și să se căpătuască, precum sicilienii. În perioada interbelică, motivațiile au fost mai curând de altă natură: intelectuali și artiști români s-au instalat în Apus unde, de la Brâncuși la Elvira Popescu, s-au putut realiza pe deplin. Într-un sistem de valori care era comun, legăturile lor cu țara au rămas firești.

Nu același lucru se poate spune de perioada care a urmat celui de-al doilea război mondial, în care raporturile dintre țară și diaspora românească s-au deteriorat rapid. Clivarea Europei în două lumi opuse - socialistă și capitalistică - a dat o cu totul altă semnificație raporturilor dintre Est și Vest, care au fost și au rămas raporturi politice și ideologice antagonice de-a lungul a mai bine de patru decenii, chiar și când, spre sfârșitul anilor '60, o politică de relativă destindere a început să se afirme. Nici fenomenul emigrării nu a scăpat acestor abordări generale. Pentru

și faptul că, spre deosebire de alții, mai ales emigrații români (nu ne referim la cazurile naturale ale românilor din Basarabia, care se află "în străinătate" la ei acasă) se lasă adesea pradă unor rivalități și lupte intestine. Dar așa sunt co-naționalii noștri și se cuvine să-luăm așa cum sunt, cu ce au ei bun și mai puțin bun.

Astăzi, când lucrurile s-au schimbat radical în România și când libera circulație a persoanelor - inclusiv emigrarea - a devenit un drept elementar al fiecărui cetățean, raporturile țării cu diaspora românească s-au normalizat în ansamblul lor, cum era și de așteptat. Numeroși cetățeni străini de origine română și-au manifestat simpatia și sprijinul față de țară și de situația grea prin care trezem în prezent. La rândul ei, noua democrație românească le-a dat, cum era și firesc, toată cinstirea. Receptivitatea diasporei față de țară a sporit aşadar considerabil, pe măsură ce, la nivelul autorităților ca și pe plan personal, dialogul cu ea a devenit o îndatorire morală elementară. Stau mărturie în această privință grija pe care președintele Ion Iliescu o manifestă față de românii din străinătate în timpul vizitelor pe care le face peste hotare, ca și acțiunile întreprinse îndeosebi de Fundația Culturală Română. În acest context cu totul nou, relațiile diversificate și active cu frații noștri de dincolo de Prut capătă o semnificație exemplară. Si un demers analog ar trebui să caracterizeze tot mai mult raporturile noastre și cu celealte comunități românești limitrofe.

Este neîndoios faptul că, în ceea ce-i privește pe românii din Europa occidentală și din alte regiuni ale lumii, marea lor majoritate constituie un factor pozitiv în dezvoltarea legăturilor României cu țările respective. Menținerea și dezvoltarea legăturilor afective și morale cu comunitățile românești din străinătate se impun cu nevoie, în cadrul unei politici deschise și active, dar care să nu contravină în nici un fel principiilor menite să guverneze relațiile între state. Co-naționalii noștri trebuie fără doar și poate să rămână cetățeni loiali ai țărilor în care trăiesc și să nu dăuneze cu nimic intereselor acestora. Diaspora românească nu trebuie să devină un factor de învrăjire în raporturile României cu alte țări, ci să contribuie, dimpotrivă, la dezvoltarea lor normală.

Dialogul nostru cu diaspora românească implică astfel un comportament nou, care nu are nimic comun cu bănuielile și ostilitatea din trecut. Purtarea noastră față de românii de peste hotare trebuie să fie normală și relaxată. Nu mai trebuie să-i bănuim de culpe imaginare și să-i tratăm ca pe niște rude de gradul doi. Nu se cuvine însă nici să ne ploconim în fața lor, fără nici un discernământ, doar pentru faptul că provin dintr-o comunitate multă vreme hulită. Atitudinea noastră față de ei să fie asemănătoare cu cea pe care o avem în general, fără complexe și fără prejudecăți, față de conținții noștri. Trebuie, aşadar, să ne purtăm bine sau rău cu ei, după cum și ei sunt buni sau răi. Fără îndoială că o asemenea cale de mijloc, cumpătată și demnă, nu este totdeauna ușor de găsit. Până la urmă timpul și experiența dobândită vor decanta aceste raporturi care nu pot fi decât benefice, dacă sunt concepute corect.

■ Valentin LIPATTI

peste 90 asemenea convenții ce cuprindeau sute de produse.

Cu toate eforturile făcute, industria României reprezenta încă un potențial redus de producție: utiliză 350 mii persoane din peste 10 milioane populație activă și producea 31% din venitul național, care, în 1938,

	1925	1929	1938
Titeli, mil. t.	2,3	4,8	6,6
Energie electrică, mil. KWh.	350	570	1148
Otel, mii t.	101	161	264
Tesături bumbac, mii t.	3,7	14,9	21,0
Pieți tăbăcă, mii t.	4,6	6,4	9,1
Zahăr, mii t.	110	90	142
Produse sodice, mii t.	32	33,7	42,6

CONSTANTE ALE GÂNDIRII POLITICE ROMÂNEȘTI

După primul război mondial, dezbatările politice privind minoritățile naționale - problemă practic nouă, cu dimensiuni și fațete necunoscute în vechea Românie - au generat, firește, poziții constante dar și abordări contradictorii. Anumite dificultăți și aspirații, proprii, de altfel, tuturor statelor din Europa Centrală și de Sud-Est care și-au realizat ori întregul statul național în acel context istoric erau resimțite și în România. În procesul percepției și analizării datelor noii probleme, în gândirea politică românească s-a cristalizat o concepție proprie asupra acesteia, împărțită de toți oamenii politici democrați din cele trei sferturi de veac ce s-au scurs după marea noastră unire.

Premisa teoretică și politică principală pe care se întemeiază statonic concepția românească în problema minorităților naționale este caracterul național unitar al statului român, legitimitatea unirii în cadrul său a tuturor teritoriilor românești, ca expresie a dreptului națiunii la autodeterminare. "Pământul nostru - cum spunea Armand Călinescu - este un pământ românesc. Suntem cel mai vechi și cel dintâi popor care l-a ocupat, care l-a muncit și l-a fructificat. Dacă, ulterior, unele regiuni au fost vremenele supuse dominațiilor străine, aduse de vitregia vremurilor, acestea nu au schimbat dreptul nostru fundamental, ci numai l-au încălcat. De asemenea, nu au putut schimba caracterul poporului român, care a stârnit neconținut cu ființa lui, cu limba lui națională. Prin urmare, hotărul statului român este hotarul națiunii române. El nu este trasat de vreo convenție, el nu este atribuit de vreun tratat. El este indicat de istorie și de drepturi naturale".

Respingând ideea potrivit căreia România ar fi un stat multinațional, pe care s-au eșafodat întotdeauna pretențiile de a o dezmembra, oamenii noștri politici au afirmat, pe bună dreptate, principiul democratic că majoritatea covârșitoare a populației țării, pe care o formează români, are dreptul incontestabil să definească atât caracterul, cât și linia de conduită a statului. În numele dreptului națiunii formatoare de stat, Iuliu Maniu consideră că "pentru păstrarea caracterului național și în scopul de a crea posibilitatea practică și efectivă a unei conduceri de stat care să împiedice ca o concepție de viață străină să corupă individualitatea și caracterul național", sunt necesare o serie de măsuri pe linie de stat, între care el menționează: declararea limbii române limbă oficială de stat, promovarea și răspândirea științei, artei și literaturii române, sprinjirea activității economice a elementului românesc și.a.

În acest cadru, asigurarea deplinei egalității în drepturi a cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, libera dezvoltare a minorităților naționale constituau, în gândirea politică democratică românească, o convingere axiomatică, decurgând din principiile democratice și umanitare împărțite, ca și din interesul propriu al statului român. Deoarece, așa cum sublinia Nicolae Titulescu în conferința Societății Națiunilor și minoritățile, "un stat care nu s-ar săli să asigure condiții optime minorităților sale; un stat care nu și-ar da seama că interesele său principale constă în a obține lealitatea tuturor cetățenilor săi și nu în a desfășura individualitatea culturală și religioasă a unor din supuși săi; un stat care n-ar considera că el însuși trebuie să fie cel mai bun apărător ai intereselor întemeiate ale minorităților sale, n-ar viola numai legile umanității, care trebuie să călăuzească orice comunitate civilizată: el ar viola însăși legea conservării propriei sale existențe!"

Istoria a consimțat repetate declarații angajante ale unor oameni politici români de primă dimensiune cu privire la interesul și hotărârea de a asigura cadrul instituțional pentru deplina libertate în drepturi a cetățenilor din rândul minorităților naționale. "Avem dorință, avem interesul - declară I.I.C. Brătianu la Conferința de pace de la Paris - ca să trăim în pace și frăție cu minoritățile de la noi..."; "România - spunea el cu alt prilej - ... voiește ca cetățenii săi, de origine, să-și desfășoare din plin, într-o atmosferă de frățietate, însușirile de cultură și producție, spre folosul lor și al întregii vieți sociale"; "Vrem să stabilim... un stat cu adevarat democratic, care va asigura tuturor locuitorilor săi, fără vreo deosebire de naționalitate sau de religie, un regim de egalitate, de libertate, de ordine și de progres..."

MINORITĂȚILE NAȚIONALE

"Pentru înălțarea oricărei îndoilelli a străinilor asupra a ce voim să facem prin unirea noastră și libertatea noastră națională - menționa Iuliu Maniu în cînvîntul rostit la Adunarea de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 - Marele Sfat Național Român declară că nu voiește un imperiu (putere - M.N.) de asuprie. Nu voim ca din asupriți ce am fost să devinem asupriți". Statul nostru, aprecia același om politic peste cățiva ani, în conferința Problema minorităților, "este deja de la natură și fără nici o forță stat național și nu trebuie decât să-i păstrăm și să-i întărim cu mijloace energetice, dar normale și firești, acest caracter al lui. Dar trebuie, dacă vrem să dăinuască, să facem ca el, pe lângă că este stat național, să fie și stat de drept și stat cultural, care ocrotește cu dreptă măsură toate elementele de cultură și de propăsire umană... Numai devenind o caldă ocrotitoare a tuturor libertăților și găndirilor nobile, a tuturor străduințelor culturale și de propăsire umană, țara noastră va putea avea respectul lumii, autoritatea și forța morală trebuitoare, pentru a putea rezista, în vremuri de restrîngere, valurilor dușmane care o încjoară".

Dacă românii au interesul să ducă în pace și prietenie cu minoritățile naționale, nu mai puțin interesante sunt acestea din urmă în a se bucura de stima, prietenia și ajutorul națiunii majoritare, consolidarea internă a statului român, progresul economic, social și cultural al țării fiind premisa propriei lor bunăstări, a linistii și siguranței cetățenilor, fără deosebire de naționalitate. Si reciproc, perioadele de dificultăți pe plan economic pot și trebuie să fie depășite prin eforturi conjugate, de bună credință, iar nu prin incriminări și suspiciuni, prin apelul la o propagandă ostilă fie poporului român, fie naționalităților conlocuitoare. În acest spirit, I. I. C. Brătianu chemă minoritățile naționale la opera comună de cultură și consolidare, "căci de dânsa depinde soluținea deplină și definitivă a chestiunii minorităților. Atunci vor fi cu desăvârșire stabilite raporturile între ele și neamul nostru - aprecia el - când opera noastră culturală va face să dispară prejudicata, creată de vrăjămaș, a vremurilor trecute, care le-a îngăduit să socotească că se află în fața unui popor care le este inferior prin facultățile sale de civilizație".

Intrucât ideologii șovinismului fostelor națuni dominante invocau înapoierea economică și socială a românilor, consecință a secolelor de dominație străină, ca o preinsă opacitate a acestora la cultură și civilizație, în perioada interbelică se înscria în ordinea firească a lucrurilor necesitatea ca statul român să aplice o politică specială întindând la accelerarea procesului de eliminare a urmărilor asupririi economice, sociale și culturale a românilor, fără a leza prin aceasta în vreun fel drepturile minorităților. Exagerările naționalist-șovine întâlnite în declarațiile ori programele unor oameni politici sau partide în acea perioadă, de altfel condamnate și respinse de forțele democratice, nu îndreptășesc eludarea sămburelui rațional al acestei cerințe obiective a dezvoltării societății românești și a consolidării statului român reînregat. Denumărarea - atunci sau mai târziu - a afirmației elementului românesc ca fiind o lezare a drepturilor minorităților naționale echivală cu pretensiile de perpetuare a situației inechitabile create românilor de fortele stăpâni străine, cu revendicare de privilegii pentru minorități, deopotrivă inacceptabile într-un stat democratic.

În concepția politică românească referitoare la minoritățile naționale, principiul deplinei egalității în drepturi era corelat indisolubil cu ideea îndatoririi elementare de loialitate a minorităților față de statul român. Cum spunea Nicolae Titulescu, dacă statele care au conaționali în alte țări "au interesul legitim să vadă că s-a asigurat maximum de protecție foștilor lor supuși", la rândul lor, "statele pe teritoriul căror sunt cheamate să trăiască aceste minorități..., deși sunt sincer dispuse să asigure drepturile omului, și în special libertatea cultural-religioasă tuturor locuitorilor,

fără vreo deosebire, au totuși interesul tot atât de legitim să nu vadă că se constituie în cadrul organismului național forme străine de acesta, oricare ar fi ele, adică să nu îngăduie crearea unui stat în stat...."

Departă de a fi o cerință ilegitimă ori exagerată, clauza de lealitate este pretenția minimă, elementară pe care orice stat o pune în față tuturor cetățenilor săi, indiferent de deosebirile dintre ei, o condiție primordială pentru stabilitatea acestuia.

Dacă o chestiune a minorităților naționale există nu într-un singur stat, ci în aproape toate statele lumii, fiind astfel o problemă internațională, modul de soluționare concretă a acesteia în fiecare țară este o prerogativă internă a statului respectiv, suveranitatea națională interzicând amestecul din afară. Ceea ce nu înseamnă, desigur, că statul în cauză este în drept să facă abstractie de experiența universală, de hotărârile organismelor internaționale recunoscute de majoritatea națiunilor, sau de vederile împărțășii de opinia publică mondială.

Recunoscând, încă din perioada Conferinței de pace și a creației Societății Națiunilor, necesitatea aplicării hotărârilor democratice elaborate și adoptate ale comunității internaționale, oamenii politici români au respins, la fel de hotărât, ca un amestec străin în treburile interne, atât pretenția unor state de a interveni direct în politica și hotărârile României cu privire la minorități, de a întări în rândul acestora o atitudine de neîncredere și chiar de ostilitate față de statul român, cât și practicile unor organisme internaționale de a ne impune obligații unilateral, inechitabile, care nu se aplică în mod egal tuturor țărilor și care au, deci, un caracter discriminător, de lezare a independenței și simțului de dreptate al poporului român.

Revoltat de includerea în 1919 în textul tratatului de pace cu România a obligației controlului internațional asupra respectării drepturilor minorităților naționale, obligație impusă numai cătorva țări și nu cu aplicare universală, I. I. C. Brătianu declară în acel an în Parlamentul român: "Noi, ca și orice stat independent, nu putem să primim în relațiunile dintre stat și cetățenii săi controlul vreunui stat", în primul rând pentru că "nu există în concepția noastră în ce privește independența <>state mari și state mici>>; iar noi înțelegem că să avem la noi, relativ la legile interne și la relațiunile statului cu cetățenii săi, tot atâtă libertate și independență ca oricare mare împărăte..."; pe de altă parte, continua el, nu putem admite un tratat "care ar invita pe unii cetățeni români să se îndrepte contra statului lor la alt stat; care ne-ar pune într-o stare de inferioritate internațională, într-o stare incompatibilă cu demnitatea pe care o revendicăm pentru statul nostru".

Nu este un secret, desigur, că una din cauzele majore care au împiedicat și mai împiedică încă statonnicarea unui climat de deplină încredere reciprocă între români și maghiari este acest amestec insidios și direct

Lăcaș de rugăciune, monument de artă populară românească păstrat la Muzeul Satului din București.

din afară, eforturile unor cercuri străine de a întări în rândul populației maghiare din România nostalgiea unor vremuri apuse, ideea separatismului cultural, chiar speranță redintestică.

În opozition cu promotorii vrajbei naționale, indiferent din ce parte ar proveni ei, gănditorii și oamenii politici democratice români au îndemnat totdeauna la echilibru, la promovarea încrederii între români și unguri, atât cu cei dinăuntru, cât și pe planul relațiilor cu Ungaria. Într-o vreme în care curentele fasciste și revizionismul internațional atâtă intens disensiunile naționale, Nicolae Iorga a publicat în 1932 broșura intitulată *Contra dușmăniei dintre nații*. Români și unguri, confinând o pleoarie sinceră și înțeleaptă în favoarea apropierii dintre cele două popoare, a convițuirii prietenesti cu minoritatea maghiară din România. "Eu, spunea Iorga, cred că o faptă folosită omenirii în genere și îndeosebi acestor două popoare... arătând că zădănicie este în motivele istorice ale acestei țări", din fericire, constata omul politic român, "ura este numai în straturile de sus, hrănătoare de ziare, cărți și cultivată prin școli. Jos, oamenii care depun aceeași muncă se pot înțelege între dânsi... când sunt lăsați pe sama lor, fără atâtă". Cuvinte pe deplin adevărate, am adăuga noi, și pentru vremurile de azi.

Exprimând părere că, din păcate, partidul maghiar din primii ani interbelici era "un partid condus de aristocrații maghiari" și de aceea personal nu putea împărătești iluzia "să ne iubească pe noi aceia care până ieri au fost stăpâni omnipotenți ai unei țări ca Ungaria milenară", un om politic ca Alexandru Vaida-Voevod formulă în mod realistic pentru acel timp următoarea cerință față de minoritatea maghiară: "Nu ajungeți în conflict cu legile și constituția în vigoare. Nu faceți conspirații în contra acestei țări. Solidarizați-vă, în interesele voastre economice și culturale, cu interesele neamului și țării românești".

Cum speranțele revizioniste privind o recroire a hărții politice a Europei au generat în permanentă încercări de amestec în treburile

noastre interne, oamenii politici români s-au văzut datori a sublinia în mod constant că problemele minorității maghiare din România se rezolvă la București, și nu în altă parte: "Nu mergeți la Geneva pentru revendicările dvs. de aici - le spunea I.G. Duca, pe atunci ministru de externe, concetățenilor săi maghiari - aveți încredere în noi și căutați ca doleanțele dvs. să le satisfacă pe niste hotare, cî la București". De o indubitabilă actualitate sunt considerațiile acestui distins intelectual și om politic pe tema încrederii reciproce: "La unii dintre minorități - constată el - predomină credința că importante sunt legile. În concepția mea, este mai importantă atmosfera. Înțări, legile se pot schimba... sunt în funcție de o mulțime de contingente care pot, la un moment dat, întărirea realizarea lor, cum sunt, spre pildă, ariile, greutățile finanțare. Legile pot să nu aibă o deplină eficacitate practică. Atmosfera este însă indispensabilă. Ea, pe deasupra legilor, unește, crează o mentalitate care înlesnește legiferația și care asigură buna aplicare a legilor votate".

Analiza specificului problemei naționale în România a dus la concluzia că - așa cum spunea Iuliu Maniu - aceasta nu poate fi soluționată "după pilda altor state, care trăiesc în alte condiții de viață". El a respins teza autonomiei naționale, vînturătoare și atunci de unele cercuri din rândurile minorității maghiare. "Adunarea națională (de la Alba Iulia - M.N.) n-a hotărât autonomia națională pentru minorități și n-a înțeles să le-o acorde" - precizează el. "Nici Tratatul adițional... nu asigură prin nimic o autonomie națională pentru minorități, stipulând numai o autonomie locală sub controlul statului, numai în chestiuni culturale și religioase...."

Deși au putut avea deosebiri de vederi și polemici cu conducerile unor organizații ale minorităților naționale, democratii români au condamnat și respins atitudinile xenofobe, șovine și rasiste, chemând la dialog și colaborare, la eliminarea atitudinilor politicianiste, demagogice în abordarea problemei minorităților.

■ Dr. Marin NEDELEA

REVISTA
OPINIA
n a t i o n a l ă
TIPOGRAFIA FED
TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ: Nicoleta ANGHEL
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4. Telefon 675.68.45

Costul unui abonament trimestrial este de 600 lei. Plata abonamentele se face prin mandat poștal sau disponibile de plată pe adresa: Fundația "România de Mâine", Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4, București, Cont 451.00.972 - B.C.R. - S.M.B.. Abonamentele se pot face și prin oficile poștale din întreaga țară.

Revista "OPINIA NAȚIONALĂ" se află înscrisă în Catalogul de presă "RODIPET" la poziția 2111.

Cititorii din străinătate se pot abona prin "RODIPET" S.A. - P.O. BOX 33-57, Fax 0040-1-3129432 sau 3129433, telex 11995 - Plaja Presei Libere nr. 1, Sect. 1 București - România.

O CARTE DE ISTORIE DIPLOMATICĂ - "În tranșeele Europei"

În Editura Militară a văzut de curând lumina tiparului o carte remarcabilă dedicată Europei și contribuției deosebite a României la desfășurarea a ceea ce a intrat în terminologia politico-diplomatică drept "procesul general european" sau "procesul C.S.C.E. (CSCE = Conferința de Securitate și Cooperare în Europa)": "În tranșeele Europei", având ca subtitlu: Amintirile unui negociator. Autorul ei este Valentin Lipatti, reprezentant de frunte al diplomației românești postbelice, principalul negociator din partea României timp de aproape un deceniu - perioadă în felul ei istorică unică și probabil irepetabilă de construcție europeană în materie de securitate și, parțial, de cooperare.

Carta lui Valentin Lipatti este, prin tematică și caracter, înainte de toate, o carte de istorie diplomatică. Cititorul găsește în paginile sale prezentarea întregii evoluții a procesului general - european, de la enunțarea ideii unei Conferințe europene până la adoptarea Actului final, trecând apoi prin seria de reunii post-Helsinki și încheindu-se cu o caracterizare a stadiului actual și perspectivelor acestui proces în noile condiții existente pe continent și în lume.

În mod firesc, cea mai întinsă parte a lucrării se ocupă de perioada de pregătire a Conferinței (Consultările pregătitoare de la Dipoli, noiembrie 1972 - iunie 1973) și de lucrările primei Conferințe de Securitate și Cooperare în Europa, desfășurate în trei faze: fază I-a în 1973 la Helsinki, la nivel de miniștri de externe, fază a II-a între 1973-1975 la Geneva, la nivel de experți și fază a III-a la Helsinki între 30 iulie - 1 august 1975, la nivel de șefi de stat și de guverne, încheiată cu semnarea Actului final. Se conturează astfel tabloul impresionant al unor negocieri îndelungate și grele, pline de hășiuri și zig-zaguri, presărate cu tensiuni care păreau că dinamitează întregul edificiu, dar și de momente de mari reușite, cumulate în ceea ce a fost recunoscut drept un document politic de semnificație majoră în epocă: Actul final de la Helsinki.

Deși o carte de amintiri, ea înfățișează la fiecare pas esențialul în mersul negocierilor CSCE. și aceasta, atât pentru că România, delegația română s-aflat în permanentă între participanții cei mai activi și mai prolifici în idei și inițiative originale, cât și pentru că autorul cărții, ambasadorul Valentin Lipatti, a fost, în cadrul delegațiilor țării, principalul artizan al contribuților românești.

Scrisă într-un stil sobru și direct, cartea "În tranșeele Europei" se adresează atât specialiștilor în diplomație și relații internaționale, cât și publicului larg, reprezentând o lectură captivantă de la prima la ultima pagină. Autorul ei se dovedește nu numai un diplomat experimentat, ci și un stilist de clasă, observator penetrant al modului în care se mișca, scrutat

cu priviri pătrunzătoare ce trec dincolo de aparență, fiin analist al realităților pe care acțiunea diplomatică încearcă să le remodeleze și, totodată, observator atent și avizat al firii omenești și comportamentului în care această fire se exprimă, mereu preocupat să traducă orice plus de cunoaștere în această privință într-un atuu al negociatorului. Portretele altor diplomați participanți la negocieri, străini și români, admirabil creionate, elementele de culoare, o anecdotică de bună calitate, dozată cu măsură, adaugă noi valențe de atraktivitate unui text care se impune prin interes, rigoare și tinută.

De ce îmi construiesc astfel această sumară și modestă prezentare a unei lucrări având drept conținut negocieri atât de labioase? Pentru că îmi este, practic, imposibil, într-un spațiu restrâns, să rezum cartea lui Valentin Lipatti. Orice tentativă de alcătuire a unui astfel de rezumat ar presupune o selecție de subiecte,

acțiuni, momente, semnificații etc., care, probabil în mod inevitabil, ar săraci nu numai cartea, ci și pagini dintre cele mai importante de istorie a diplomației contemporane, inclusiv de diplomație românească. și, mai ales, mi-e teamă că orice încercare de sindeză a unei teme de o evidentă și stringentă actualitate ar putea genera judecăți și atitudini facile față de o problematică ce se înscrie în inima lucrurilor când e vorba despre destinele securității și cooperării în Europa, cu implicații majore pentru România. Mesajul cărții lui Lipatti nu se pretează la "popularizări" grăbitate. Această carte nu este o simplă cronică a unor vremuri trecute, ci și un îndemn de a desprinde din acele vremuri concluzii realiste și lucide pentru înțelegerea noilor realități din Europa și din lume și determinarea unor conduse adecvate acestor realități. Întreaga analiză cuprinsă în lucrarea "În tranșeele Europei" și cu deosebire postfața ei se constituie într-un astfel de îndemn.

Iată tot atâtea motive pentru care las cititorului placerea și bucuria de a descoperi singur frumusețea și valoarea cărții lui Valentin Lipatti. Carte pe care, în calitate de coleg al autorului la Dipoli și în fazele de început și de încheiere ale Conferinței de la Helsinki, i-o recomand cu toată căldura.

■ Constantin VLAD

DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ CONSECINȚE NEFASTE ALE «DOCTRINEI REAGAN»

La Washington - se arată într-un articol publicat în "Le Monde diplomatique" nr. 47/mai 1993 - specialistii în politică au început să măsoare prețul prea ridicat pe care îl plătesc unele țări din "lumea a treia" din cauza politicii externe duse de echipa Reagan-Bush între 1980-1992 și prețul plătit de democrația americană însăși. Există o legătură profundă între, de exemplu, distrugerea Angolei de teroriștii Uniunii pentru Independența totală a Angolei (UNITA), pe care o susținea dl. Ronald Reagan în anii '80 și nedreapta iertare pe care a acordat-o dl. George Bush, în decembrie anul trecut, celor cinci funcționari ai administrației sale (între care fostul secretar al apărării, dl. Caspar Weinberger) care au fost amestecați în afacerea "Iranagate", acuzați de a fi livrat arme Iranului și de a fi subvenționat "Contra" nicaraguiană. Această iertare a fost resimțită ca o palmă pe obrazul democrației americane, aşa cum a declarat judecătorul Lawrence Walsh: "Bush a căutat să-și ofere lui însuși iertarea atunci când ancheta a început să-l zgândăre".

"Luptătorii pentru libertate" pe care "doctrina Reagan" i-a adus la suprafață cam pretutindeni în "lumea a treia" se dovedesc prea puțin apărători ai regulilor democrației.

Astfel că războiele de "mică intensitate" continuă, în timp ce după 1989 și după "războiul rece" toată lumea speră să se stingă.

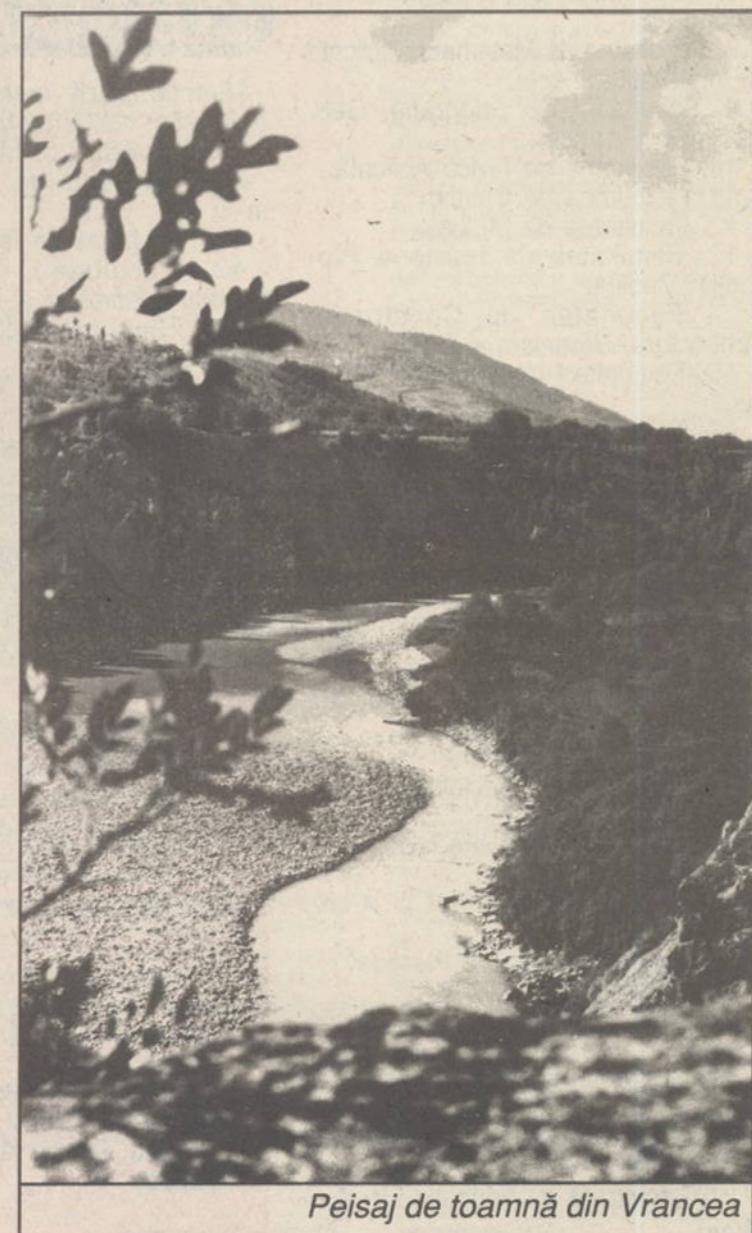
În 1984, președintele Ronald Reagan a instituit faimoasa sa doctrină: el a declarat că URSS este "blocață" de forțele conservatoare și că Moscova își extinde imperiul asupra "lumii a treia" prin intermediul unor unor guvernă-satelit sau al gherilei. Riposta pe care o propunea a fost "o ofensivă globală contra comunismului la periferia sistemului sovietic". Forțe speciale de intervenție rapidă au fost înființate, iar Washingtonul a finanțat, a înarmat și a antrenat gherile locale pentru a asedia guvernele marxiste (Nicaragua, Angola, Afganistan) și, cu același prilej, pentru a oferi regimurilor aliate (El Salvador, Filipine) un important ajutor militar, permitându-le să facă față insurecțiilor.

Statele Unite au vărsat milioane de dolari, au oferit tone de arme, au antrenat mii de oameni și au sprijinit diplomatic gherilele UNITA angolene, ale "Contrei" nicaraguane și ale mudahedinilor afgani; au susținut opozitia armată în Cambodgia; au desfășurat un ajutor militar masiv pentru a sprijini guvernele din

Filipine și din Salvador. În această din urmă țară, guvernul lui Alfredo Cristiani, vechi aliat al Washingtonului, i-a amnistiat pe membrii forțelor armate (antrenări în Statele Unite) formal recunoscuți vinovați de Comisia ad-hoc a ONU că au asasinat un grup de iezuiți care lucrau pentru universitatea catolică în 1989. Obiectivul politic al "Doctrinei Reagan" nu era să răstoarne prin forță armată guvernele revoluționare apărute în "lumea a treia" în cursul anilor '70, ci să le uzeze, să le slăbească pentru a face impracticabile proiectele lor de transformare socială. Nepăsându-i de soarta populațiilor civile, Washingtonul dorea ca Managua, Luanda și Kabulul să-și consacre eforturile și finanțele pentru dezvoltarea sistemului de apărare în loc să pună în aplicare reformele.

Acstea regimuri trebuiau să devină, de asemenea, mai repressive pentru a deteriora imaginea lor în opinia publică occidentală. De exemplu, Angola a trebuit să consacre, la finele anilor '80, până la 70 la sută din Produsul Național Brut cheltuielilor pentru apărare, în timp ce UNITA se străduia să distrugă obiective economice, mergând până la a ataca centre medicale și școli. Nicaragua a trebuit să reducă drastic programele sale de sănătate și alfabetizare din timbul ultimilor ani de conducere a președintelui Daniel Ortega pentru a-și consacra toate mijloacele luptei împotriva "Contrei". Această politică vor fi resimțite timp de decenii. Angola a rămas cu cel mai mare număr de mutilați din lume (circa 200 000); în Cambodgia și în Afganistan, milioane de mine au fost ascunse în sol, pe câmp. Tânării nu pot ora pământul.

În cazul Pakistanului, ajutorul economic și militar venit din Statele Unite și destinat mudahedinilor a întărit de fapt forțele armate. A fost încurajat astfel traficul de arme și de droguri și au fost întărite cercurile islamești cele mai radicale, la Islamabad, favorabile continuării lucrărilor menite să doteze Tara cu arme nucleare. "Doctrina Reagan" a consolidat regimurile autoritare ale țărilor pe care "luptătorii pentru libertate" le utilizau mai mult sau mai puțin ca ariergardă: Thailanda, Africa de Sud, Zair, Honduras și Pakistan. În toate aceste state continuă lupte grele pentru instaurarea democrației.

Peisaj de toamnă din Vrancea

FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"

ADMITEREA 1993

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET", din cadrul FUNDAȚIEI "ROMÂNIA DE MÂINE", organizează la facultățile și colegele din București, Brașov, Bacău, Blaj, Craiova, Cluj-Napoca, Iași, Câmpulung Muscel, Râmnicu Vâlcea, Alexandria, Satu Mare, Vălenii de Munte, sesiune de testare în vederea admiterii, în anul universitar 1993/1994, în zilele de 18, 25 și 30 septembrie 1993.

Admiterea constă în teste psihologice și de aptitudini, precum și testarea cunoștințelor de specialitate (scris și/sau oral) la disciplinele stabilite de către Ministerul Învățământului pentru profilurile și specializările corespunzătoare din învățământul superior de stat.

Universitatea "Spiru Haret" are în componență să următoarele facultăți și colege:

BUCUREȘTI

1. Facultatea de Medicină
2. Facultatea de Stomatologie
3. Facultatea de Farmacie
4. Facultatea de Medicină Veterinară
5. Facultatea de Marketing și Comerț Exterior
6. Facultatea de Management Financiar-Contabil
7. Facultatea de Cibernetică în Economie
8. Facultatea de Matematici Aplicate și Informatică
9. Facultatea de Geografie, Geocologie și Turism
10. Facultatea de Fizică APLICATĂ
11. Facultatea de Chimie
12. Facultatea de Biologie
13. Facultatea de Ingineria Protecției Mediului
14. Facultatea de Construcții, Arhitectură, Urbanism și Design
15. Facultatea de Ingineria Strukturilor
16. Facultatea de Electromecanică
17. Facultatea de Agricultură și Zootehnie
18. Facultatea de Filosofie și Jurnalistică
19. Facultatea de Științe Politice și Relații Internaționale
20. Facultatea de Limba și Literatura Română
21. Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
22. Facultatea de Istorie
23. Facultatea de Sociologie-Psihologie
24. Facultatea de Pedagogie și Psihologie Școlară
25. Facultatea de Drept și Administrație Publică
26. Facultatea de Arte Plastice
27. Facultatea de Muzică
28. Facultatea de Teatru și Regie de Film
29. Facultatea de Artă Imaginii Electronice
30. Facultatea de Publicistică, Radio, TV
31. Facultatea de Educație Fizică și Sport

32. Colegiul de Asistenți Medicali
33. Colegiul de Asistenți de Stomatologie și Tehnică Dentară
34. Colegiul de Geriatrie "Ana Aslan"
35. Colegiul Pedagogic pentru Instituitori
36. Colegiul de Administrație Publică
37. Colegiul de Antrenori și Monitori de Tenis
38. Colegiul de Artă și Tehnică RTV

CLUJ-NAPOCA

- (funcționează începând cu anul universitar 1993/1994)
39. Facultatea de Medicină
  40. Facultatea de Științe Economice
  41. Facultatea de Istorie
  42. Facultatea de Limba și Literatura Română și Limbi Străine
  43. Facultatea de Psihologie-Sociologie
  44. Facultatea de Drept și Administrație Publică
  45. Colegiul Pedagogic pentru Instituitori
  - Facultatea de Stomatologie.

BRAȘOV

46. Facultatea de Medicină

70. Facultatea de Drept
71. Facultatea de Geodezie, Cadastru și Măsurători Terestre
72. Facultatea de Montanologie
73. Colegiul Pedagogic pentru Instituitori
74. Colegiul de Asistenți Medicali de Balneofizioterapie
75. Colegiul de Administrație, Secretariat și Limbi Moderne

CÂMPULUNG MUSCEL

76. Facultatea de Geografie-Istorie
77. Facultatea de Educație Fizică
78. Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism
79. Colegiul Pedagogic pentru Instituitori

BLAJ

80. Facultatea de Geografie-Istorie
81. Colegiul Pedagogic pentru Instituitori
82. Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism

VĂLENII DE MUNTE

83. Facultatea de Economie și Management Montan
84. Facultatea de Istorie
85. Facultatea de Psihopedagogie Specială
86. Facultatea de Inginerie și Management Montan

IASI

87. Facultatea de Științe Economice
88. Facultatea de Drept
89. Facultatea de Educație Fizică
90. Facultatea de Limba și Literatura Română
91. Facultatea de Istorie

ALEXANDRIA

92. Facultatea de Științe Economice

SATU MARE

93. Facultatea de Management Industrial și Consultanță Economică
94. Facultatea de Marketing și Turism

RÂMNICU VÂLCEA

68. Facultatea de Știință Utilizării Calculatoarelor
69. Facultatea de Informatică de Gestiu și Contabilitate

Durata studiilor este de 4 - 6 ani pentru facultăți, 2 - 3 ani pentru colege, 1 - 3 ani pentru învățământul postuniversitar și 3 - 4 ani pentru doctorat.

Înscrierile se pot face până la 29 septembrie 1993 la secretariatele unităților de învățământ din București și filialele din țară.

Alte informații se pot obține de la secretariatele Universității și ale Institutelor din cadrul filialelor Fundației la următoarele adrese și numere de telefon:

București: Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, telefoane: 675.55.98 (direct) și 675.40.40/int. 157;
 Cluj-Napoca: str. Memorandum nr.6, telefon: 095/11.79.52;
 Iași: str. Mașinii nr.3, telefon: 098/12.67.22;

Brașov: str. Ion Rațiu nr.2, telefon: 092/15.04.37;
 Craiova: str. Brestei nr.3, telefoane: 094/11.89.84; 094/16.30.10;
 Bacău: str. Cuza Vodă nr.6, telefoane: 093/11.30.80, 093/11.12.77;
 Blaj: str. Vasile Suciu nr.4, telefon: 096/71.12.31;
 Câmpulung Muscel: str. Traian nr.223 și

str. Mărăști nr.15, telefon 0970/11.533;
 Râmnicu Vâlcea: str. Nicolae Bălcescu nr.26, telefoane: 0947/19.041, 0947/18.581;
 Vălenii de Munte: str. George Enescu nr.3, telefon: 097/28.28.56;
 Alexandria: 091/32.20.35;
 Satu Mare: 613.59.09 (București).